КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

ШИНАРДИ, 12 ноябрь, 1968 шу. № 135 (4615). Мах 2 кап.

Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически партин Нохч-ГIалгIайн обкома, Нохч-ГIалгIайн АССР Лакхехьарча Советан Министрийн Советан орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЛУ 1923 ШЕРА ДУЬЙНА

ПХЕ ШЕРА ПЛАН — ДИЪ ШЕРА

Дукхахча хана дена вай республике цIи хеза я дика къахьега хоуш, лакхара хьолхамаш доахаш МалгIобека района «Кавказ» яхача колхозан ерден лелаеча Бахидова Маде кулгалду жа Iуй бригада. ХIара шера тха даккхараш Iоахарий кхедараш республике хьалхара моттиг лелаечарна юкъе боахаш хьайоагIа из. Иштта лакхара хьолхамаш даха карагIдьйнад царна укх шера а. ХIара бIаь жийна тIехьара 144 Iахар хьакъоастабьаб цхьакха ца къастийташ. ХIара устагIанна тIера планах 4,2 килограмм лакха ехана 5,2 килограмм тIар дайнад, хIаьта дикал лакха хиларах хIара устагIанна тIера даьккха тIа 7,7 килограмм лоарьйна дIаденнад. Из толам ше-шийна хьакхинабац. Из да дийнахьа буса цIа кхобеш жа Iуча Хамиев Асхьаба, Дагев Iабеса хьийтача къахьаш хьахинар.

Укх тIехьарча шерашка дуккха къахьийтад жа Iуча шарчий фу эргадоаккхаш тоадара. ХIана хилача фуь дола Iуя вIашагIтелад пар.

Хаинахьа дукха балхаш даьд жа лелдераша Iан кийче яра. Iан кхоачамбалла тIоже ношем доалар Iалашдьаь, коштараша ремонт дьй.

Дукха а дукха балхаш да жа лелдерий: жа Iангардахар вIаштIехьдаккха, жара дахкара кампанена кийчо еза. Из бригада дика доладаш да йоккха опыт йолча жа Iуйча. Из а нуй бригада чуйтаца а дика кхехаду тIагIертта къахьегарах шера тоалам бе боаккхалургда. Цудухьа шоай деррига низаш тIадахийтад жа Iуйша 1969 шера ехь а лакхара хьолхамаш доахаш пхе шера план диъ шера кхоачашде.

А. ДАСИЕВ.

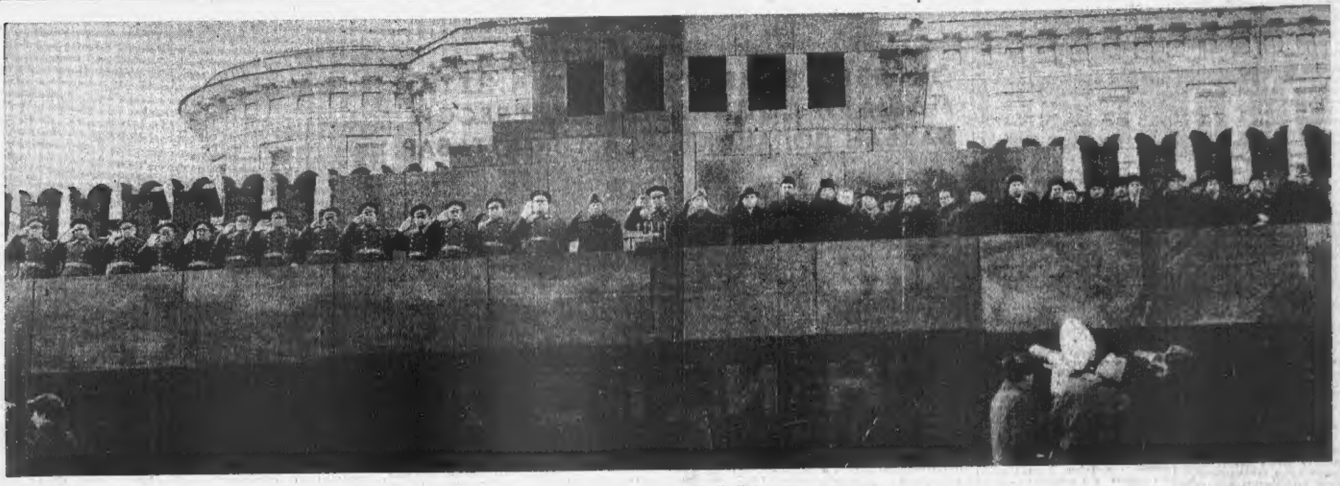

МОСКВА, 1968-ча шера 7-ча ноябре. Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце 51 шу дездар. ЦIеча майда тIа бIуьрий Московски гарнизона парад.
СУРТА ТIА: В. И. Ленина мавзолеи трибуна тIа.

В. Савостьяновс В. Егоровс сурт. ТАСС фотохроника.

СИЙЛАХЬ-БОККХАЧА ОКТЯБРА БАЙРАКХА КIАЛ

МОСКВЕ ЦIЕЧА МАЙДА ТIА ХИННА ТIЕМА ПАРАДИ КЪАХЬЕГАМХОЙ ДЕМОНСТРАЦИИ

Шу дIадаьннад вай Советски Даймехка халкъаша, дерригача дуьнен къахьегамхоша Сийлахь - боккхача Октябрьски социалистически революце ах бIаь шу дизаз юбилей белгалъяьккхача хана дениз. Советски пачхьалкхе йолаш хьайоагIа шолагIа ах бIаь шу дIадоладеш да ер шу.

Москвера ЦIе майда. Х цифрана тIа-тIа гаргакхоачаш латт Спасски башне тIарча сахьата тIаьхкаш. Цхьа бахьан доацаш яц сийлахьа традиции — цIей деадеш йола перемонил цу хана дIайолаяр. 51 шу хьалхагIа Владимир Ильича вовзана лаьный «Россе граждалашка!». Хана этта хиина буржуазни правительство дIаяккхарах: исторически документа тIа укх таьшара белгало йир цо: «1917 ш. 25 октябрь, 10 сахьат Iуйрийна».

ЦIей дезде долалуча дог тохадейташ йолча минуташка хьежаш юххера а сатем отт тIаккI хьина хьалйизача трибунашка. Укхаза ба столицерча къахьегамхой викалаш, вежарашка йолча республикашкара хьыьший, партийник пачхьалкхени деятелаш. СССР летчикаш-космонавташ, хIаьта царна юкъе — цхьаза Советски Союза Турпал дикаце инарал-майор, «Союз-3» яхача кема сигалвахарах деррига дуне цецдьаьккха Г. Т. Береговой. Укхаза ба Iилмахой а, космически аре тохкараш а — «Союз-3» яха кема седкъашка дахийта кийчдьараш.

ЦIей дезде советски столице яхкай дуккхача коммунистически, болхлой, къамий-демократически партей делегацеш, тайп-тайпарча мехкий общественни организацей викалаш. Укхаза ба дипломатически корпуса членаш.

Гулбеннараша бозаме тIа а хийна, В. И. Ленина Мавзолея Центральни трибуне хьалтIабоал новкъостий **Л. И. Брежнев, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, Ф. Д. Кулаков, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев.**

Центральни трибуне хьалтIабоал ниттa Москве бола МНРП ЦК Хьалхара секретарь МНР Министрий Совета Председатель Ю. Цеденбал, ВСРП ЦК Политбюро член Д. Немеш, КПЧ ЦК Президиума членаш В. Биляк В. Шимони.

Трибуна тIа ва официальни визитагIа Москве вена Афганистана Премьер-Министр Нур Ахмед Эттемади.

Мавзолея аьттехьарча тIаьхьа тIа — Советски Союза Маршалаш, бIуна тайпай маршалаш, Советски Эскарен ТIема-Форда Флотен инаралаш адмиралаш. Цигача ва Кубай Революционни Герзацарча низий министра хьалхара заместитель майор Педро Миресит Приенто.

Иттаза гургал тох Кремлевски куранташа.

Спасски коанаIарашкара майдан тIа боагIа тIера хьайийлла йола СССР оборона министр Советски Союза Маршал А. А. Гречко тIаволашина. Цо лаьдуьтI тIема парада командующе инарал - полковника Е. Ф. Ивановске рапортагIа, тIаккха бIуна хьалхашка гIолла гобоаккх. ТIемахой сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 51 шу дизар даькъала а дийце, оборона министра Мавзолек трибуне хьалтIа а вахе къамал ду. Ший къамал чакхдоаллаш цо оал:

— Сийле хийла Советски Союза Коммунистически парте — вай дегаш уравуттадер а вай ерригa котаелаш тохкилга вIаштIехьдоахар а!

Ура!

...ГIаьнна дIа-юха дарж салташа цхьаттарра аьнна «Ура!». ВIашагIъя Пачхьалкхен гимна йиш йоккхийча топий салюта залпаш.

ТрадицегIа колоннашта хьалха боагIа тIема академешка деша багIараш. Эггара хьалха гIа боахаш боагIа Советски Герзашцарча Нийзашка къаьнагIи йолча М. В. Фрунзе цIерагIча ТIема академе деша багIараш. Ше хьахинна шовзткъе итт шу дизар белгалдоаккхаргда цо кастта. Цун аудиторешка хьалхехебьб халкъа юкъера баьнна цIи хеза дуккха советски тIема начальникаш, говза командираш. Дуккъал уж тайпа командираши политически кадраш хиннай 1918 шера «ШIеча эскара дийнахьа» В. И. Ленина бийцараш: «...Керда эскар вIашагIлолаш вай командираш хьайбе беза алхха халкъа юкъера. Алхха цIе эскараш хургба салтаьта юкъе сий долаш, царна мара ховргдац вай эскара юкъе социализм чIоагIъе. Из тайпа эскар вшадергдам».

Трибунаш тIара бараш бозаме хетташ хьеж В. И. Ленина цIерагIча тIема-политически, Ф. Э. Дзержинске цIерагIча тIема инженерни, Р. Я. Малиновске цIерагIча тIема бронетанкови бIун, В. В. Куйбышева цIерагIча тIема-инженерни, Ю. А. Гагарина цIерагIча тIема-бегарча столични академей батальоний маршага.

ТIема академешка деша багIараш-та тIехьа боаь Ленински комсомола цIерагIча хи кIал гIоллярча наькъа Лакхорча тIема-форда училища курсанташ. Краснознаменни Каьнабаспан флотера Москве баьхка десантникаш, доазонхой, форда гIашлой, Ф. Э. Дзержинске цIерагIча мотострелкови дивизе салтий, суворовцаш, нахимовцаш, РСФСР Лакхехьарча Совета цIерагIча Лакхерча юкъарча бIун командоване училища курсанташ. ХIара колонна парша стиль ший я. Хий даьккха болат сакна деп «наькха тIа лаьца» а «бедажаца хьалъоттаяь» тоьаш, цхьатарра кIет ногIараш доаьача флотски беттигашта юхье гIолла урагIдаха карабьннашта юкъе багIа гебагIанаурсаш; шерра беах гIа марлкашаш; сийрат деп кадийча десантникий малиновии бос бола беттигаш: къастта а низ болапи хозен го боах кремлевски курсанташа. «Эзза тIадийха

(Кхоачалдар 3-ча агIо тIа).

СИЙЛАХЬ-ЙОККХАЧА ОКТЯБРЬСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕВОЛЮЦЕ 51 ШУ

СЪЕЗДИЙ КРЕМЛЕВСКИ ДВОРЕЦЕ 1968 ШЕРА 6 НОЯБРЕ ТОРЖЕСТВЕННИ ЗАСЕДАНЕ НОВКЪОСТА К. Т. МАЗУРОВА ЯЬ ДОКЛАД

Новкъостий!

Вай планета летописа юкъе цхьаькха яц ший сийленген исторически тIехьаленашкен диллача Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце котталона нийсса а йолаш событи. 1917 шера октябре большевикий ленински парте кулгалла Россе болхлой классан къахьегача ахархоштен карагIдьйначча турпал гIулакхо эргадьаккхад дуне. Дерригача дуней тIа капитализмо доал дергa дIадаьккхад Октябро, хьийлилай эксплуатацие гIабаех къахьегамхой мукъабовха зама, колониальни империеш йоха зама.

Историена довзаш дац иттa наькъаш. Адамаш капитализмагара социализмега довлилга къаьнара общественни отношенеш овлингара денз йохаеши кердаяраш хьакхоллаши, къахетам боапиаш классови къовсам латтача хьалашка хул. Кердачо къаьначунца лоаттабеча цу кортамукъален къовсаме ха йоалаши цхьан юкъа ха ца йоалаши моттигаш нийсду. Цхьабакъда, ха юхасоае йиш йоацаш мо мара юхасоае йиш яц общественни прогресс а. Исторе салхьаташ Сийлахь-боккхача Октябрeца нийсду, дерригача адамий керттера никъ а хиина дIаэттаб Октябра никъ, цун идеаш — ерригача континенташкарча бIаьш миллионаш болча наькха денала байракх.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце хIара шу на да советски халкъо цхьаддаш кердача, коммунистически обществa лакхаленашка кьоча наькъе керда лагIа. Соахка дерригача лаьттан тIарча прогрессивни нахаца цхьане Советски пачхьалкхен 50 шу дизар делдир СССР къахьегамхоша. Социализмана, дуней халкъашта юкъерча болхлой класса карагIдьйначча дерригдуней-исторически хIамашка хьожилга. марксистско-ленински идей котало а хиина дIаэттар вай ах бIаь шера юбилей.

ДIадахад цхьаькха шу а, вай халкъа къахьегамен къовсамен Советий Мехка историена юкъе дIаязьяьй цхьаькха а сийлахьа цхьа оагIув.

КПСС XXIII съезда решенеш кхоачашъеш я

Советски Iаьдала шоллагIча шовзткъе итт шу дIадолаль шу коммунизма материально-технически база хьаярга, производство, культура, советски наьха вахара боарам дIахо айбарга бодача новкъа гIолла боаккха керда гIа а хиина дIаэттад.

Халкъа боахама кулгалдара Iилман методаш эргайоахаш тоа а еш, дегIа а кхувлаш, наькха творчески инициативен хьинари общественни производства эффективность ма могга лакхъяра, социалистически системах йоахка совленаши торонаши йиззагIа хьегучаяхарен царех пайда эцарах тIадерзаду парте. Болхлоша, ахархоша, советски интеллигенце хьинар ца кхоаеш къахьегарца толаме кхоачашъеш я вай парте XXIII-ча съезда решенеш.

Хоаш ма дарра, тоьал йоккхий яр хIанзарча пятилеткана чIоагIъяь мехка халкъа боахам дегIабоалабара контрольни цифраш. Цудухьа белгалдоаккхаш кхы а хозагIа хет, вай промышленность парте XXIII-ча съезда Директивашка хьежжа дегIаухаш хилар. ДIахо а лакхара темпашка дегIаухаш а мехка промышленно - производственни потенциал. Кхаь шера (хIаьта укх шера перепективa керттерча даькъе хIанзле а белгальяьнай) болх бе йолалийтай кхо эзар совгIа керда промышленни предприятий объекти. Дикача темпашца дегIаух промышленни производство.

Производства средстваш 30 процент дуккагIа хьаергья. Цу шерашка алхха дуккагIа хьаль болат 1940 шера из лоаладаьча берригача боарама нийсса да, дуккагIа даькха мехкаьтта — шовзачул дуккагIа, хIаьта наькха электроэнерги — тIом хьалехьарча шера яьккхача цун берригача боарамал кхоаза хIана яц аьнна дуккагIа я. ЧIоагIагIа дегIаяхад шера юкъера лаьрхIача 13—19 процент лакхденна энергетика, приборостроени, химически промышленность сакъна дола доакъош. Дикка прогресс хиннай энергетикен машиностроенеи.

Халкъа боахаме керттерча фондех пайда эцара эффективность лакхъялар теттара нийса хьаьекхад дуккхача лоархIамерча хьоккхамашка. Сиденнад, белгалa аьлча, къахьегама овсарлен къамаш доходи лакхлулга.

ДIадахача шерашки белгалйолаш а царех хьалхагIа дIадахеча пхе шерарчул дуккагIа лакхъенна юрта боахам дегIаахара темпаш. Цига хоадамболлаш дола лакха лаьцад юртбоахама производствoрча къахьегача еш йола планировании стимулировании эргайоахаш тоаяра, юрта боахам машинашцеи удобренешцеи Iалашбара КПСС ЦК-ас кийчдаьча гIулакхаша. ХIара шера юкъера лаьрхIача цу кхаь шера (1966—1968 шш.) чудена ялаташ 25 процент хIана дац аьнна дуккагIа яа 1961—1965 шерашкарчул, дикка лакхбенна дулхи шурен лакхара боарам.

Ерригa йоаккхаш йола юрта боахама продукции укх шера 80 миллиард сомега — вай мехка дерригача исторе чухь эггара лакхагIа боарамга дIаккхоачаргья. Юрта боахача къахьегамхоша ханал хьалха, Сийлахь-боккхачa Октябра цIей хьатIакхачалехьа, кхоачашьяьй хьийбай керттера продукташ эцара пачхьалкхен планаш пачхьалкхен амбарашка тессад планкагIа лаьрхIа хиначул дикка дуккагIа хьат. Из — юрта къахьегамхоша баьча балхах лаьнна башха-дика беркат. Цхьабакъда, юрта боахамера ерригa проблемаш къовстаь ялара майан доладаш дац уж толамаш.

Укх деношка хиннача КПСС ЦК Пленумо укх тIехьарча шерашка баьча балха итогаш еш, дехкар оттадир мехка юртбоахама производство сихагIа дегIаккхувла оьша. Пленумо доккхий гIулакхаш белгалдир юрта боахам кердача технически ларда тIа дIахо кхь тIа а кийчбара, минеральни удобренеш хьаяра темпаш сихаяра. мелиоративни балхий программа дерригIа чакхьяккхара, юрта болха ма даькъе деча Iилман токкамий эффективность лакхъяра.

ЦК Пленумо декхар оттадаьд кхоачамбоацараш дIадаха а юртбоахама бедал кийчъелга чакхйоахилгеш вIаштIехьдаккхара гIулачх тоаде а. колхозашкен совхозашкен бени бола экономически болх лакхадина боарам тIа боаккхаш айбе, кадраш кийчъелга тоаде.

Цу дерригача хIамаех йоккха программа. дерригача халкъа эггара чIоагIагIа доля гIулакх а лоархIаш, парте Центральни Комитето юрта къахьегамхой, Iилмахой, юрта боахама специалисташ, промышленноста болхлой, инженерно-технически болхлой тIахьийхаб шоай низаш вIашагIа а теха мехка юрта боахам дIахо дегIабоалабара тIадерзадара.

Укх тIеххьарча шерашка советски экономика дегIаккхувлача лоархIаме башхало хиннай цун структура эрдьаоахаш тоаяр, халкъа боахама прокорцеш тоаяр. Мехка низ бола ега-йоккха индустри, Iилма-технически прогресс вIаштIехьйоаккхаш долаьа дегIаккхувлар — иа я планированена юкъе де доаггIаш дола хувцамаш даьчул тIехьагIа халкъа леладу предметаш хьацу промышленность дегIаухалга сиздарга бодача новкъа гIолла керда дикка доккхий гIанаш дахе йиш хилийта йола база. Халкъо леладу товараш пятилетка кхаь шера 28 процент дукхагIа ара а хийца, шера планови заданеел дукхха тIехдаьннад. Кхаь шера цхьа миллиардни 100 миллиони квадратни метр дуккагIа арахийцад кIадаш. телата кога гIирс — 113 миллиони пар, телевизораш — 2 миллиони, холодильникаш — 1 миллиони 670 эзарн дуккагIа. Дикка кердаьккхай халкъо леладеча товарий ассортимент, доалуш латт цар дикал.

Къамин доход лакхъяра ларда тIа потреблене шера фонд укх тIеххьарча кхаь шера 34,7 миллиард сом йоккхагIа хиннай, шера яьча планови белгалонел тIех а йолаш; бахача наькъа хIара сага сих лоархIаш тIайоагIа реальни доходаш 20 процент сов гIа дуккагIа хургьа, вцхань тела алапи юкъера лаьрхIача 16 процент дуккагIа хургда (ерригача пятилеткана оттаяь задани 20 процент мара йоацача метте), общественни боахамгара колхозхошта тIайоагIа доходаш 30 процент лакхургья.

Лакхлуш латт чуIе цIенош хьалдара масштабаш. Кхаь шера керда хьалдаьа 310 миллион квадратни метр совгIа чуIе цIенош, 30 миллион совгIа болча советски наха кердача цIеношка чуховшар деладьд.

Йиззача бокъонагIа ала йиш я вайга, халкъа вахара боарам лакхбара пайда эцаш йола материальни торонаш лакхъяльар хIанзарча пятилетказа нийслургдолаш йола ха хIанзалца мехка исторе чухь хиннаяк аьння. Цо цIаькха а теша ду, парте XXIII съезде решенеш тIагIертта кхоачашъеш хилара.

Дукха хIамаш даь даьннад. КIезига дац пятилеткан юкедисача шин шера де дезараш. Пхе шера план кхоачашн тIеххкоашаши яра лоархIамегIа доля хьалаш хила а хинпех, хург а да цхьа бертана ...тадар, керда техникен производства толашагIа йола технологи юкъеккхьяра ларда тIа къахьегама овсарле лакхъяр, социалистически доллахьен хьурмат дар, доал дара метоташ ца хаддаш эргайоахаш тоаяр дукха тIагIертта къовсам лоаттабар. Из ца хуле. йиш хургьац производства эффективность лакхъе, мехка эзараш хьаштдараш дезагIа Iалашде.

Советски Союза къахьегамхоша шоай гIулакхаша яри хилийтад вай экономика дегIаахара - темпаш эшалургья яхаш малхбузехьарча экономисташа дийцараш. Цхьабакъда, вай халкъа боахам деглIабара проблемаш аьнха теннаех ляьтта миччa Iа. Дуней арене шин социальни системо лоаттабеча къовсаме лоархIамегIа йола пламлари кулеш латт вай деношка Iилма-технически революцеш. Цудухьа доллача хIамах гуш да капиталистаца цуна кIеазга уйла тIайохийташ из хилар. США монополеш, Iилман тохкамаш дарга, техника эргайоахаш тоаярга, цу даькъе кхьча капиталистически механашкара Iилмахой шоашкахьа тIаузаре чотах из вIаштIехьдаккхарге а. ахча тIа-тIа дуккагIа дIа а ухийташ социалистически мехкийн США-н экономикина юкъера «технологически юкъ» оалаш яр дIа ца ялийта гIерт. Цхьабакъда, уж лоархIамаш чакхдарглолаш дац. Вай общественни строя, низ болча цун индустриальни базо, боахам планагIа лелабаро, культурни революцеа карагIдьйначча сийлахь-доккхийча хIамаша, Iилмахой, инженерий, технический башха-дика кадраш хиларо, социалистически содружества мехкаша цхьана лeладеча гIулакхий механизм эргайоахаш тоаярал йоаккхача йоккхийча торонаша социализма Iилма-технически прогрессин хьахулийт капитализма хургдоаца аьттув бола хьалаш. Дуккъал социалистически обществе вIаштIехьдаьккхад Iилма боккъонга производительни низий лоархIамегIа элемент хилийтар, из Iалама кьайленашта вIашагIа чугIертарах сиг дуккагIа, из болаши яраа долаши вара мел шар. Октябрьски революце 51 шу дузаш советски халкъо лег тIара даькъала вийзар керда космонавт. Советски мехка сийлахьа воI — Георгий Тимофеевич Береговой, хIаьта цуна цхьана вай Iилман техникан эргIанара йоккха котало, советски сага творчески гIулакхийн къонахчален котало аьнкха Iилмахой, конструкторaш, болхлой.

Iилма-технически прогрессе вайна карагIдуьла хIамаш шеко йоацаш да, цар деррига дуне цецдоах «космос тахкара даькъе даьза» ца Iеш, дукхахча кхача доакъошка а. Цхьабакъда, Iилма-технически революце хIанз а кхоачамболлаш чулацац вай экономика деррига участкаш, массанаьха тахан эшача боарама дIакхьачаш из хIанз а. Iилман техникан даькъе дIахо ца хаддаш дIахьалхашцахьа ахар, царна карагIдьйнараш практике юкъекхахьар — социализмо капитализмаца лелаеча дерригдуней-патриотически къовсама керттера декъа.

Iилма-технически революци сихъяра, шеко йоацаш, новкъостал дергда вай экономически реформо. Планированен экономически стимулированен керачa системa тIа яьхача итташ эзараш предприятей опыто хIахьекхад из. шеко йоацаш, пайдамен эшаши хилар. Промышленность планированен экономически стимулированен юрдача система тIа яьккха йолаш латт. Цхьабакъда, лоархIаме да, реформа юкъекхахьара доазонаш шердалга хиина ца Iеш, из кIоаргьяргахьа дегIакхувлар а. дIахо цуй механизм шаьрьяр, болх вIаштIехьбаккхара даькъера плана лоархIам кхы а дукхагIа лакхбар, централизовани пачхьалкхен планировани предприятей объединенейн инициативa нийса цхьана гар а беш, боахам расчет, мах, фондех тела ахча, кредит, пайда санна йола эко-

(ДIахоадар 2-ча агIо тIа).

СИЙЛАХЬ-ЙОККХАЧА ОКТЯБРЬСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕВОЛЮЦЕ 51 ШУ

(ДIаволлар. Доладу 1-ча агIо тIа).

номически рычагаш кхи а йоккхагIча эффективе юкъехахьар.

Вахаро тIа-тIа дукхагIа дIадехарашка хьежжа кхиа безаш ерш отраслеши министерствай гIулакхий боарах а. Экономически методаш шайла дукхагIа яьар, планироване, учета, доал дарж процессашта кердагIа йола техника юкъехахьар, лаьртIар чакхдаккхара тIаерзаь технически политика тIагIертта лелаяр, къахьегам Iалмаш лерда тIа дIаиттIекхьбахар, кадрашкара довгIар диззагIа хьадехар — цу дерригача жестанех йоакк халкъа боахам дегIаахувлийтa сиздара керда тороеш.

IалаЬмате йоккхий я капитальни гIирсаш хьаддара гIулакх эгалаькхха тоаддаре юкъеснй йола вай экономика резерваш. Капитальни вложенеш юха хьалур ма могга сихагIа аласдаккхар дукха эггара дикагIча тайпара царех йойла эша хар из й тахан цу дакъе доал дарж беча мехка кондамбоалаш йола пачхьалкхан критерий.

ДовгIар диаза хайдехар, [illegible] боанирашна [illegible] критически [illegible] — уж я [illegible] Советски пачхьалкхени гIулакхий массаяре принципаш. ХIана а [illegible] дан вай кхоачанбоанарш, вай экономика ерригa резерваш хIана а [illegible], советски наха мел ашараш хIана а айна леттача тайпара кхоачанден дац. Цхьабакъда, парте кулгаьца Советски Союза къахьегамхой доаразагIа ма боалаш гIана тIехьа гIа боахам шоай хальча боахам дегIаахувлара лоархIамегIара дерригa [illegible] кхоачашадарга бодача [illegible] гIолла болх. Советски халкъо, хIара довгIача къахьегама [illegible] гIулакхаша, шой Лай-маьла [illegible] чIоагI а беш, социалистически [illegible] дакх кхи а дикахагIа [illegible], боахама гIулакхаш шой [illegible] гара кертерен эгара [illegible] политика е лахьш В. И. Ленина [illegible] скет.

Новкъостий!

Коммунизм бахьан долаш лоаттабу къовсам лахха цуй материально-технически база хьаярах кхоачамбаь цIаккха а битабаш марксиста-ленинцашу. Социалистически общества низ ловлаьча болата, дакхача шекдаьтта, кхедаьна ялата миллионаш тоннашца беста Iаш. Из общества духовни йаьдалах а, хайкъа морально-политически цаьаьгIен [illegible] гIалах а, [illegible] — Коммунистически партена гонахьа шокказ сиина чIоагIа из кхотадалярах я дитт. Из низ буст пачхьалкхенна дола даьча [illegible] къахьегача наха [illegible] масштабашца, цуй дерригa тоалам [illegible] чIоагIа хьаит хилара. Уж [illegible] дог тийшаш [illegible] хилара. Цу гIулакха социализма [illegible] строй [illegible]. Дукхача наха политически [illegible] творчествон дегIакхувлара доаке хIама лелаж ший эггара йоза тIа дола декхар лоархI вай парте.

Ленински парте низ латта а летт [illegible] массаш и новаторий парте, марксизма-ленинизма идеехи теорехи, революционни тIеадиехи ког гIортоаша а [illegible], вахаро хьийхоалам долах [illegible] кхайкаяш [illegible], Iалмаш кIаьагIача лерда тIера хьалха [illegible] парте ший политика. Иштта хийла я [illegible] коммунизм хьалхечонила парте лоархIам лоабе гIертача, марксизма — ленинизма [illegible] принципийн «съхааралг» кхайкалех болча [illegible] догматизм [illegible] кхетакхувлабольсар. [illegible] Iалмаш коммунизма [illegible] пастагIаша дика кхетаду, парте кулгалдара лоархIам букбаккхар из социализма [illegible] лардаш [illegible] политически [illegible] централизм, [illegible] дисциплина [illegible] хIана вай. Советски Союза коммунистасха [illegible] из [illegible] делаю [illegible] — ленинизма цу принципашца.

Советски Iаьдала 51-гIа шу белгалдьанад массе тайпача партийни [illegible] органий, [illegible] лоархIам бехкткха [illegible] дIахо лакхбаларна, шар гIулакхаш тIа-тIа дикагIа лелаярна, миллионаш болча коммунистий [illegible] литически кхетам, инициатива, [illegible] къахьанарна. Цу кIеззигча [illegible] дуддуьа парте сийлахь-йоккха хьина.

Низзача боькъонагIа белгалдаьккха [illegible] йолаш да вай, парте ший мустIакий [illegible] политически организацион [illegible] къоагIо, [illegible] шуй бувзамаш укх шера кхи а дукхагIа чIоагIдаь хилар. Парте идеологически болх чIоагIбеча, дерригa къахьегамхой советски патриотизма, буржуази идеологе [illegible] дерригa болча [illegible] политически [illegible] бохками хилара [illegible] боккхача [illegible] лоархIаме хиннай КПСС Центральни Комитета апрельски пленуми (1968 ш.) Пленумий решенеш.

КПСС XXIII-ча съезда решенеш кхоачашьяр дукха дерригa лоаттабеча къовсаме лахара масса а моттиге тIа-тIа дукхагIа чIоагIду ленински стиль, гIулакх боькъонца партийни наькъана леладелга. Эггара хьалха из белгалъоал парте генеральни [illegible] дукха кIаьл из луш лоаттабеча къовсамца, классийн позицеш хоаьш болаш хилара, — дерригa гIулакхаш массаза а дукхача наха [illegible] чакхдаха гIерташ хиларна, [illegible] цIахьехаршм фе теркалде харна, [illegible] гIулакхи кхи хиларна, самокритика лелаярна, кхоачамбоанарш хьагучадаха хайна из Iеш, уж дIадаха а харна.

КПСС — из я хиине йолаш дIагIоргIолчен тайпара йола, кхьатара уйлаш ярхи гIулакхаш пхьатара чакхдоахарийн союз [illegible] къахетам барен терко йоашаш доладеча хIаманна гIемтдарен дарда тIа а на латташ. хIапане шийтарен кхи-

чаргарен довгIар диза хьаледара лаьрда тIа, боккъонца йолча пантайхоста наькъа тIара моллагIча тайпара леста а дIаластарца большевикий хургбаьца машар на хилара ларда тIа латт. «Цхьаннел башхе — белгалдьяккхнаш Л. И. Брежнева «Социализма сийлахь - йоккхийча йоталлоний 50 шу» яьйча доклади тIа — [illegible] дукхагIа юкъарча гIулакха [illegible] дукха [illegible] хьанал [illegible] дикагIа къовсим лоаттабарам къахьегарам [illegible] кхы цхьакха тайпа привилеги ян коммунистий. Цхьаннел — массаза а хьалха хилар, халагIа йолча хиларал башха кхы цхьакха тайпа къастта боккъонаш ян коммунистий». Дукхьал цу принципий лаьрда тIа лакх а лу, лехх а дургбо пхоте авангардаш лоархIам, чIоагIлу халкъанарн цуй бувзам. Дукхьал уж гIулакхаш бахьан долаш из кхы а дикагIех диззагIеи хьахьокх болхлой класса хьаиташ.

Социализма котале баьхьа далош [illegible] бIаь сийлIча шера лоаттабаьрна къовсамо тешаме хьаьокх, инйна гонахье къахьега [illegible] кхетача болхлой класса кулгаьца шара общество коммунистически хьосаме чакхьалаьна [illegible] болхлой класс — из ба [illegible] дукхьа социалистически строй низ, из я [illegible] хьалха латта [illegible] вид, организованность, коллективизма, обществана хьаьлкхашарна шой декхар кхетадаре шой дукхь доршаш цуй хьаиттаишта гIулакх заре образен. Революционни эгаленаш пра болхлой класса гIулакхаша мекха материальни рузкъаш айбадах ма Iен, социалистически [illegible] чIоагI а ю.

Дукхьал болхлой [illegible] кхьооргIа бахьан долаш [illegible] эгаленаш [illegible] дIайттаб [illegible]. Дукхьал болхлой класса [illegible] буваш [illegible] долаш [illegible] ба таьам вай социалистически общества потенциальни дукхайни рузкъаш хьадерг [illegible] социальни лоархIам. Дукхьал болхлой классен цуй авангарда — Коммунистически партен революционни традицеш тIеьйний лу советски кагирхоштен хьалха даттача цуй егряда — 50 шу дизар дерригача советски халкъа, доккха дIей а хиина дIаэтта йолча Ленински [illegible] лаи.

Дерригa [illegible] социалистически пачхьалкхенгa ший исторически миссе толаме кхоачашъкхувргашш [illegible] болхлой классагь [illegible] хуле, Коммунистически парте кулгалдеш ца хуле. Цухуьа Советски пачхьалкхене я а из, е хила йиш а яц болхлой классе лерхIарашкара, цуй политически хьаштишкара шера ший гIулакхий мах бара привилеги кулаш йола социальни группа.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце боль дIайолаьй демократи боькъонца тоалара. Социализм — миллионий дийна творчество, цулухьа эггара шерагIча демократех хьахьокстане [illegible] да В. И. Ленина тIахьехам баьб демократи практике даим Iомалра, доалдеча боькъонца, юкъарчая доашаш, массане а дакъа лаца чах оарцагIбахара. «Цунах. алхха цунах бIарга гуш хиннаб цуина революци йизза котъаргдихиларах бола теш а из чIоагIа, уйла в, плацагIа дIаьлалашкахьа ухаргйолга ба.

Нах кхотабарен кхетабарен гIулакха вай парте ког гIортоаш из пачхьалкхени общественни организацей системах. Эггара дьаха къахьегамхой депутатий Советех, профсоюзех, Ленински комсомолах. Коммунистически общество хьалхьеча [illegible] лархIам [illegible] дакхал [illegible] депутатий моттигерча Советий боькъонаш шерьярай инициатива дегIайоала- [illegible] тIадерза [illegible]. Советски профсоюзаш [illegible] культурно-кхетаден гIулакха [illegible] лархIам [illegible] тешкара производствени совещанеш, халкъа тIахьожаме группаш, къахьегамхой кооперативаш, Iалма-технически, культурни объединенеш санягIболла общественни гIулакхашта [illegible] шаргIа йолча формаш.

Пачхьалкхен аппарато кийса болх бела [illegible] парте, йоакко из цуй дерригача доакъой балха даим лохера хьал тIахьожаш лоаттабара, гражданий предложенешка, заявленешка, жалобашка уйла тIайохийташ шой хьинальен кьежара.

«ЧIоагIа», дерригa а политикаш кара йола, хIаьта цуица пхьана [illegible] пасенна латтарен бюрократизман [illegible] ча бесса яле а йолча белгалонаш мукъа йола аппарат хилама яргйоалаш, лаьрхIаш В. И. Ленина. «Вай, — белгалдаьхад Владимир Ильича, — демократически централизмана тIехьа латт. Цудухьа шаьра кхетаде йоза, демократически централизм, цхьаа оагIоразьара, бюрократически централизмаль, вокх оагIоразьара — анархизмаль мел боккхача бенхаломца белгалйоалэ».

Социалистически демократи дIахо дегIайоалийра шакъ гIолла реальни гIа боахалургба лакха организованности чIоагIа лаьншинен Iалаш ца йойн. Дисциплина ца хилча демократи ян, бехктокхам болаш пергIато ян, декхарш доашаш бокъонаш ян. Социалистически демократизмана чIоагIа хийра да хIараьар дин-шийна [illegible] а кортамукъа [illegible] а хилар, [illegible] снй ян дар.

Сага навгIато исторе чухь эггара хьаьха Сийлахь-йоккхача Октябре оттаьй къахьегам [illegible] мукъабаьккхачен боккъонца йолча демократен реальни ларда тIа. Вай пачхьалкхено къахьетта чIоагIа лоархIам бу шеьрра хьахьекха классови миIан долаш социализма лардаш бухйоахаш мел долча хIаманна ший [illegible] йолча оагIонца дукхьалъерзьнья йола социалистически законность дIахо чIоагIъьара. Обществе хьаштаи лоралеш социалистически принципаш чIоагIъеш, из чIоагIа тешие лу сага боькъонаштех сийлпенен.

Партен правительствам къастта

чIоагIа йоакхо из советски наькха коммунистически сакхетами образованности лакхъяра. Вай долла хIама дерга цу дакъе воашта карагIадьндараш айбазара, халкъа культуран образованностех бээрам кхи а лакхагIа айбара.

Юкъара дагалаттар кхоачаэдара — къахьегача наха бIаьшеренаш. Ка дагалаьттараш кхоачашдерг [illegible] лаш йола общество хьалъара тIадерзадаь» да коммунистий парте дерригa гIулакхаш, советски болхлой, ахархой, интеллигенце, вай мехка дерригача пеададий, социалисти-

чески [illegible] ерригача сийлахь-йоккхачен [illegible] кхьоагIен викалий къахьегам.

XX-ча бIаьшерен дуIашка наьха революционни творчества хьакхела боккъонца лоархIамеи сийлахь-йоккхен мел дар — уж дерригa хIамаш Ленина цIерана айха дукзадела га. Шечха а боврг бо [illegible] ба цуй хьехам, цIаькка боврг боаш ба дуьшара советски наьха, дерригача прогрессивни адамий безам а. Владимир Ильич Ленина ваьча шийкахьа денз 100 шу дизара кхечо ен да вай. Берригачи мехка дегIаахаш шерху-ни боагIа иу ден сийна лелаю социалистически [illegible]. Сийлахь-йоккха

[illegible] дукхача [illegible] дIахо дукхьаро Iалашду [illegible] дохха керда-керда толамаш — вай пачхьалкхе хьаккелачоа дагадаькха, цуина бIаргагуш хиина толамаш. Ленина кулгаьца Сийлахь-йоккхе Октябрьски социалистически революци яй вай халкъо. Ленина байракха кIал планет эггара хьалха вай социализм хьалаьий, цуина карагI- [illegible] дакъа. Цу байракха кIал а этта дIа [illegible] коммунизма каталога дола вай, кIаьла октябрьски [illegible] хIара керда шу — из сийлий уйла кхоачамъярга болача [illegible] тIара керда [illegible].

ОКТЯБРА БАЙРАКХА КIАЛ А ЭТТА МАШАРИ СОЦИАЛЬНИ ПРОГРЕССИ БАХЬАН ДОЛАШ КЪОВСАМ ЛОАТТАБАР

Новкъостий!

Октябрьски бIаьшерен моллагIча даькъа хьалхара шу дунен халкъашта юкъерча [illegible] лоаттабьча чIагIачен чоалхавечен къовсама шу дар. ХIаьта цу къовсаме вай партен Советски пачхьалкхени [illegible] ера хьайтад вай дерригача тохкамашта. Дунен халкъашта юкъера Советски Союза позицеш чIоагIъенний, тешаме дарабех ба советски наьха мокъаха къахьеган, дIахо коммунистически общество хьалъера араьъара хьалаш Iалашдаьа.

Парте XXIII-ча съезда КПСС ЦК-анен Советски правительствани тIадмалад социалистически содружество кхотаана массе оагIоразьара новкъостал делга, цуй низи [illegible] чIоагIъелга [illegible] мехкарна [illegible] экономически, Iалма-технически гIулакхаши культурни бувзамаш шердаьга, социализмана массанхьа а карагIадьиннараш кхаьа цхьана цуй моттагIех [illegible]. Дерригача [illegible] политически гIулакхашта [illegible] дIара декхар да из вай партена.

ДIадахача шера цIаькха а бахьдир из декхар леррагIа кхоачашдеш хилар. Дунеа социализм укх шера а дийзар Въетнама Демократически Республикана дукхьаларча тIема гIулакхех, КНДР-ена дукхьаларча провокацех санна, иштта «кIалгIолларча» контрреволюце экспорта гоазагIа йолча средствах цхьан хайка [illegible] империализмана [illegible] доашаш къовсаш латтабе.

ДIадахача шера кертера итогаш [illegible]: дунен социалистически система сийленца чакхяьнний чIоагIалла баьча тохкамах, по зхатехаб империализмо Малхбоалехьа санна, иштта Малхбузехьа а бах тIаргIортам.

ЙоккхагIа йолча империалистически держава — США тIема низза маганзар ший даьлен паргIато, лоIам, цхьоагIо бахьан долаш лоаттабьча къовсачера вежарашка долча вьетнамски халкъа денал кагде. Вьетнамски халкъа турпал къовсам цуй къонахчали денали хIаьта иштта цуй доттагIий интернациональни солидарность е бахьан долаш лоархIамеча къовсамца чакхбаьлар. Укх шера 1 ноябре денз сощаьй ДРВ-ена чуетта бомбаш цуина дукхьалара США къалола тIемй гIулакхаш а. Октябре 51 шу дузаш советски наха шоай дIайха новршал доккайт социализма байракха кIал эггарашта империализм шин лоIам герзе низаца кайбола гIертила перспектива йоаллаш хилар [illegible] къахьеначеа турпал Въетнама халкъага.

Реакцеи тIемен низашца лоаттабаьча дирача къовсаме империализма тайшача балха гIулакхашта [illegible] формана [illegible] дукхьал [illegible] дунен социализма [illegible] ярах социалистически содружество хIаша [illegible] хилар тIа-тIа [illegible] «тIаьш теккара политика» а цуй цхьа дакъа — [illegible] герз гIулакхашта юкъедоаладар — [illegible] болла шеко йоаца хьокхам. Цхьабакъда, цу политика кхерам бIаога на байча мегаргбац. Цо лерхIар — империализма идеология къайлагIа социалистически мехкашта юкъехьлыла, социализма политически лардаш мелъаген идейн лардаш «кIаьъегeн», вай цхьана леладу гIулакхаши кхотадалори докадела.

«ТIаьш теккара политика» дукъхьал контрреволюце экспорта метод санна лоархI империализма экстремистски гIозараша. ТIехьарча шера опыто цIаькха а бакъдаьд иш. Чехословаке болхлой класса юхьоагIо йохе, КПСС кулгалдара лоархIам боабе, тIакхи юкъера я, ЧССР социалистически содружествах дIакъоастае деннадар арахьарен чухьарен контрреволюционни, антисоциалистически низаш. Кхераме кIальоттадьдаь Чехословаке къахьегам, хошта карагIадьнна социалистически хIамаш.

Социалистически мехкаша ЧССР-ера социализмана карагIадьинараш лорадара цхьана чакхдаьча гIулакхаша дерригача дунена хьалхашка цIаьхха а хьахьекхар дунен социалистически содружество шийна карагIадьина революционни хIамаш лораде массаза а кийча хилар.

Социалистически мехкаш тем КПЧ а Чехословаке болхлой класса а низах, тем советски бIунаш хийна Чехословаке хилара условеш хьакхельа ЧССР-ан СССР-ан юкъе даьча Договоро Чехословакеро хьал лертIадаккхара новкъостал дергIахарах. Чехословаке кхерамале, цуина карагIаьнна социалистически хIамаш Iалашдара чIоагIа тешам хилийтара, ерригача социалистически содружества хьаштаи тIаккхвдача национализмаца, реакце, реваншизма низех лорадара тIоперзадь да из договор.

Шоай оагIонгахьара Советски Союза коммунисташ, дерригa вай халкъ кийча да ЧССР халкъаца вежарашха цхьана леладеча гIулакхий, доттагIала, интернациональни

солидарноста гIулакхий вай традиционни бувзамаш марксизма-ленинизма принципий ларда тIа, вай социалистически мехкий хьаиттам [illegible] хьаьра хиира лерда тIа толамне дегIаахаран чIоагIдолара йолаш хIама де.

Новкъостий!

В. И. Ленина хьалхаргIа а бIалгалайнад. Исторически дегIаахаро пролетариата диктатура къамал даьтетура йолчаре дерригача дунен политикана хоадамбелаш йола вахиба е низ кхоачам йола интернациональни диктатура, яра декхар оттадергхиар. Ленински васетам [illegible] кхоачандем дола социалистически мехкий [illegible] социалистически содружество а из [illegible] исторически хIамаш лорадар. Дунен [illegible] класса политика, социализма политика [illegible] дукхьа. Из хьалахадьа- [illegible].

Социалистически интернациона- [illegible] уйла чукьажча шоай Братиславски заявлене тIа Болгаре, Венгре, Германски Демократически Республика, Польша, Советски Союз, Чехословаке коммунистически болхлойн партеша берригаш раьза а болаш баькьной хIаро хайкин турлаш низаш тIалахкийтараш, [illegible] къахьегарай хьакхаьча шара карагIаьнинараш хьайлар, чIоагIлар, лорадар «дерригача социалистически мехкий юкъара интернациональни декхар [illegible]» принцип. Дош иштта отталар [illegible] «пачхьалкхене долл лу парте а хIара дIаэттача хIала коммунистически партена ший мехха сайна, иштта [illegible] исторически [illegible] хилар» белгалдаьккхад йола 1960 шерарча 81 коммунистически болхлойн парте викалий Совещане заявленей хьежжа а да.

ТIехьарча беттанкара «собатеш социалистически содружество мехкхашна хьокхам сайна хIана [illegible] гIертабар вай моастагIий. Из тайпа [illegible] хеза Iайна- [illegible] хьадхагIа я. ХIаьта вай содружество [illegible] а маьшна а тIагIа дукхагIа низаш [illegible] я. Масала, мехкаша сайна экономи- [illegible] СЭВ-ана [illegible] социалистически механа [illegible] промышленни продукци укх шера дукха [illegible] Итале е Канада санна долча [illegible] производства берригача шера боаршна шийсса хургьа. Шоай бувзамаш вIашка [illegible] гIулакхаши чIоагI а деш, социалистически [illegible] шерагара [illegible] шоай экономика, [illegible] культурни боарам. [illegible] вай парте Советски правительствам доала хIа- [illegible] дунен социалистически систе- [illegible].

Вай дог [illegible] да. [illegible] суверенни [illegible] социалистически мехкаша шой гIула- [illegible] чакхдоахаш, [illegible] хIаранена сиздагIа материальни культурни прогресс. Боккъонца йола кхераме Iалашь- [illegible] хиларах. Вай, вой дотта- [illegible], боккхе лоархIам бу [illegible] гIойле болаш дунен халкъашта юкъе социалистически гIулакхаш вай мехкий [illegible] дегIаахувлачара кооперане, цхьана лелаадеча экономически Iалма-технически гIулакхий боарам Экономически [illegible] новкъостала Совета дерригача мехкий социалистически экономика дегIаахара боарам тIагIа шерагIен чоалхингIен долча [illegible] лоархI [illegible] декхарш лаьтт Варшавски Договора организацие мехка- [illegible] социалистически содружест- [illegible] цхьана леладеча оборонна гIулакхий дара дIахо эрга- [illegible] политически гIулакхий фор- [illegible], арахьара политика [illegible] машар бахьан долаш империализмана [illegible] гIулакхаш [illegible].

Октябрьски революце 51 шу дузаш дог гIоттовача [illegible] социализм хьалхеш доахача халкъашка дIайха новршал а доахийташ, вай дIакхайкау, социалистически пачхьалкхенашта юкъера вежарашка дола гIулакхаш чIоагIдарсв дIахо дегIаккувлаш шерагара шерата керд-керда толамаш кхухьаргдолгах воаш чIоагIа дог тийша хилар.

Парте XXIII-ча съезда КПСС ЦК-анен Советски правительствани тIадналад колоньяльни Iазаш неоколониализманен дукхьала къовсам лоаттабеш дола халкъаш дIахо а хьаллоацилга, шоашта къамай лоIам гIулакхаш массе оагIоразьара дегIакхувлилга. Коммунистически партен Советски пачхьалкхенон дерригa кхоачашду из наказ, массе оагIорахьара новкъостал лу паргIато бахьан долаш, империализмана дукхьала

къовсам лоаттабеча халкъашта, [illegible] керда вахар [illegible] кхычарех тайпа хIама доаца шоай экономика хьаеш. Азе, Африкай, Латински Америкай [illegible] экономически политически бувз- [illegible] шердаш долча халкъашта. [illegible] да, вай цу политико шоай паргIато, лоIам, социальни прогресс бахьан долаш къовсаш лоаттабеча халкъашта новкъостал дела.

Парте XXIII-ча съезда КПСС ЦК-анен Советски правительстван тIадналад халкъий дукхьа дунен политика лоархIамагIара [illegible] стадара, массане а [illegible] дунен халкъашта юкъера кхерам- [illegible] чIоагIъара дIахо а дерригa [illegible] тIадоннйтанга. Из директива леррагIа кхочаш я [illegible], тайп-тайпара общественни системаш йола пачхьалкхеной машаре [illegible] Ленински принципаш лоарбагIа из болабечаха а боахам. КПСС Центральни Комитетон Советски правительствам чIоагIа къовсам лоаттабу [illegible] халкъашта [illegible] тIемана доваш гIетта кхувргаш дIададахар, дунен халкъашта юкъера [illegible] къестаяр дукха.

Советски Союза арахьара политика лийсен хувцалургйоаш хилар цIаькха а бакъдаьд КПСС ЦК Политбюро арахьара политически гIулакхаш массина раьза а болаш къобал деча [illegible] КПСС ЦК октябрьски Пленумо. Дунен тIом хилара кхерам кIезигбарен дунен термоядерни тIом ца хилийтарен декхара доладамбоалаш йола лоархIам а беш. Советски Союзо тIагIерттал дерраг1ен къовсам лоаттабу герз Iоаделга соцадари герз дIададаккхари дукхьа. Дукхача пачхьалкхенашта къахьегар бахьан долаш кийн а даь, кулгаш яздаь кхерии герз доарже ца дарах долча договоро. Раьза, хиина белгалдаькъ вай [illegible] кIал хIаьаза а 80 сонгIча мехка кулгаш латташ хилар. КIаьз дейхар лемах латт хьача, из латт, укх кхи а дукхагIа хилийтарах договор сийагIа чIоагI а жиина дIаоттаьга Iалашдараьх.

Дунен общественни массена [illegible] къовсаар гера Iоаделга соцадарах герз дIаддаккхарах чаклдовзача [illegible] гIулакхий хьаьъехарча советски меморандумо. Цу меморандума тIа я [illegible] шерра тIема, эггара хьалхарча аргIахи кхерш, дов хилара кхерам боккъонца кIезагберл болаш йоза хьала предложенеш. Могаеш тIашца кхерии герз дIакхоачанлеш йолча стратегически средстваша доазув отталарен дIахо уж кIезигьярен дакъе лахьда гIа- [illegible] йола советски инициатива.

ЛоархIамгa [illegible] эггара [illegible] я европейски машарча [illegible] лема. Укх тIехьарча [illegible] бакъхьара тенденци хьахиннай Европера хьал лертIадаккхилга европейски общественность [illegible] гIоле- [illegible] тIа-дIа [illegible] дIа а [illegible]. Хьал цу [illegible] дар а йоацаш вахаре лоархIаме хилар кхетадеш боагIа дукхача [illegible] дукхагIа а. Из гIулакх вай могадеш да, хIаьта воай [illegible] дIахо а [illegible] Европера [illegible] чIоагIъяра, европейски пачхьалкхенашта юкъе массе оагIоразьара цхьана леладу гIулакхаш вер тIа дакара, Европа доазонел чухьа конструктивни диалог дегIайоаллара, белгала аьлча, Варшавски Договора юкъе дакъа лоацача пачхьалкхений Бухарестски декларацие тIарчеи Карлови Варашка хиначa европейски коммунистически болхлойн партей конференце документашкарчеи предложенеш лерда тIа.

Дерригача мехкашта массаза а [illegible] экономически, Iалмаш, [illegible] болаш [illegible] оагIоразьара дегIаахувлара, [illegible] йола, чIоагIача ларда тIа латта шаркара гIулакхаш [illegible] тIехьа я Советски Союз даим. ХI [illegible] экономически гIулакхаш [illegible], масала, Францеца, Италеца, Японеца. Толаме дегIадоагIаш латт СССР Алжирацара, Афганистанацара, Индецара, Иранацара, ВIашагIкхийттача Iарбий Республикацара, Пакистанацара, Финляндецара, дукхача кхыча мехкашцара гIулакхаш.

Вай массаза а чIоагIа лоархIам баьб, хIанз а бу Советски Союза Америка ВIашагIкхийттача Штаташтех юкъера гIулакхаш лертIадахара. ХIаьта из лоархIаме хургвар вай шин пачхьалкхена юкъе цу Iеш, массане а юкъерча машара гIулакха а. Цхьабакъда, цу гIулакхаш кхачарга бодача наькъа тIа кIезига латташ США арахьарча политикагара хьагучадувлача агрессивни гIулакхаша, халкъий социальни прогресса уж новкъъарле е гIертарна хьакхулаш йола цIенкитта дукхьаленаш.

Теркал ца деш дита йиш яц, дунен халкъашта юкъерча керттерча шин тенденцина — кхоккам мелбара е чIоагIбера — империализма лагера чухьа дегIаухаш йолча процессашна а влияни еш хилар. Укх шерарча событеша дукхга керда тешалаш [illegible] кризис кIоаргъьлар. [illegible] классови къовсамаш чIоагIдалар, дунен халкъашта юкъер-

[illegible] классови [illegible] тадар хьахьокхаш. Монополеш, шоай мехкашта чухьарча демократически низашта дукхьалара наступлени чIоагIьь из Iеш, дунен халкъашта юкъера кхоккам чIоагIбечарна, тIема - политически [illegible] вIашадукхьаленашта кIалхарйола юха а никь лаха кийча а я. МоллагIча [illegible] ма чоаи чIоагIъара, герз Iоаделга сиздара.

Цкьобакьа, укх кIедхьарча хана империалистий тIа-тIа диамIа кул [illegible]. Цудухьа [illegible] меххашка тIа-тIа чIоагIъу халкъий хьаитташта, дерригача адамий хьашташта геттара [illegible] политикане [illegible] йола дукхале. Из паьта дале а адамаш ре- [illegible] тIемаш юкъеяоса гIертача [illegible] гIулакхаш бIарга на [illegible] вай фен мелхе йиш ян.

Дуней политически климат кIало а бIекхьен я Къилбехьен Въетнаме [illegible] болча мехкашца дIахо лоаттаега империалистически интер- [illegible]. Въетнаме США-с агресси мел лоаттача хиш, [illegible] кхайкхи [illegible] сатийна Iе [illegible]. Советски Союз дIахо а гIертаргба Въетнаме [illegible] кургья, [illegible] а дерге, [illegible] ший хала шинга къовстаийтара кунна торо яьлга.

Кхераме кхоккам латт Гергарча Малхбоалехье я Израилен [illegible] империалистически [illegible] а ООН-а [illegible].

Вай [illegible] Израиле агрес- [illegible] Iарбий [illegible] территори [illegible] 1967 шера 22 ноябре дола ООН Кхерамазхи Совета решеней ларда тIа машара [illegible] къоастадега, [illegible] Iарбий [illegible] Советски [illegible] провокацеш, хьакхайкно Iарбий халкъаша къамаш социальни [illegible] бахьан долаш, империализм [illegible] дукхьала лоаттабеча къовсамцара шой солидарность.

Дунен халкъашта юкъера дIел- [illegible] дукхбуза хьост а [illegible]. Атлантически пакта [illegible] 1969 шу [illegible] кхоачача хана хоро еча санна сихаденна [illegible] социалистически мехкаша дукхьала агресси кийчъеча цу герза керда са чудоала гIертаи. Боннски милитаристаш тIа-тIа [illegible] тIагIертене [illegible] гIарт цу агрессивни организацие шолагIча кулгалхочун моттиг, дукхагIа тIемагаьхь оазик экстремистски йолча позицеш тIа а этта. Цар къар из дуй сеттабу Германски Федеративни Республика хьалхарча [illegible], шоай мехка бара маь шолагIа дунен тIом болча хана а хIеш чакхбаьначул тIехьагIа а дегIаахар бахьан долаш Европе хиннача хувцамашца вокха моастагIий хургдоаче уйлаш хьалхевара тIаберзабаь никъ. ФРГ доал [illegible] авантюраш хьувлаш, провокацеш [illegible], масала, Малхбузен Берлина хьакхьале гIулакхаш кхоккадалийта, европейски пачхьалкхенашта юкъе машаре цхьана гIулакхаш леладелга вIашагIдаккха, дунен халкъашта юкъера лоархIаме проблемаш къоастаелга халагIа [illegible]. Цу тайпарча провокацешка гIолла Европера социализма машарен позицеш лораде вай мел кийча [illegible] хьажа безам бар малхбузен-германски реваншистий.

[illegible] йиш [illegible] дунена [illegible] кхетаде безам яр Бонн [illegible] цуй [illegible] авантюристически политика геттара чIоагIа кхераме хилар, эггара хьалха Малхбузен Германи [illegible] германски фашизм эша [illegible] дукха [illegible] наш, цудухьа [illegible] боккъонца лаьрхIаш континенте машар Iалашбе, моллагI- [illegible] гIертта а моллагIа ду- [illegible] тIехьагIа [illegible] доазош хувца гIерт- [illegible], НАТО агрессиви [illegible] е.

Цу тайпара, тахан а кIезига [illegible] къоастанна йола дунен халкъашта юкъера кIеда проблемаш. Дунен халкъашта юкъерча дегIакхаре хьалхагIа санна хIанз а кIезига ян низаш ел моттигаш. Цхьабакъда, советски арахьара политика из цуй бахьан. Цуина хьалкара бехктокхаме ба агрессе, тIема блоки, герз Iоадара политика дIахо лелаеш хIаьа а пачхьалкхенашта хьаькьала буха лоархIам йола Малхбузехьара дентеш. Укх [illegible] Советски правительства заявлене тIа йоах: «Советски Союз кийча я зIамига а доккха а мел йола мехкашна машар тIехь цхьана гIулакхаш лелае, [illegible] санна шоай оагIонгахьара уж а цуйна тIаккхуьш хуле». Машар [illegible] боккъонца [illegible] лорадеш йола хIара инициатива Советски правительства массаза хьал а хиннай, дIахо йолача хана хьал а лоацаргIа. Цхьабакъда, вай мехко хьалкагIа санна хоадамболаш юхадеттаргда агрессорий тийша балхаш, социализмана карагIадьинарашта тIаккхуьдаран, гадоахаргна вай кхерамзлени вай доттагIий кхерамзлени.

Машара бераче къахьегаш доаллача советски халкъа тешамен низ болаш тадовхар — вай сийлахьа Герзашлара Низаш. Боккъонца царех тийша хьа мегаргба советски нах. Из Сийлахь-йоккхача Октябра карагIадьинарий тешаме ха да.

Вай парте долла хIама цу коммунистически болхлойн партешцара вежарий солидарность чIоагIъяра, царна цхьана марксистско-ленински принципиальни ларда тIа коммунистически болам кхотабар дукхьа хьовсам лоаттабе, дунен коммунистий сийлахь-доккхача эскара цхьоагIо чIоагIъе.

Укх тIехьарча хана [illegible] бытешна кIаьлаа а бакъдаьд, антиимпериалистически фронта низаш вIашагIкхьоастаде а эггара хьалхарча аргIанна коммунистически болх-

лойн партей пхьоагIо мелъе а [illegible] кIа империализм хилар. Дунен халкъашта юкъера коммунистически бо- [illegible] вIашагIкхьоастабара дакъе [illegible] довлаш гIулакхаш леладу пекински кулгалхоша. Пролетарски классов позицеш барте [illegible] антисоветизмаш хийнача Мао Цзэ-дуна группо [illegible] юкъерча гIулкхашка дилача [illegible] марксизма-ленинизма пролетарски интернационализман принципаш, дунен халкъашта юкъерча коммунистически болаьне гуччакха чакхбоах шой [illegible].

Ирденнача дунен халкъашта юкъерча хьалешка коммунистически болхлойн партеш вIаллагIа а аргаьц империализма лоаттабеча къовсама дерригa дешаш [illegible] дукхашта, цу къовсаме юкъера [illegible] кийбенза. Из декхар кхоачаяле дезаш я коммунистически болхлойн партеш Совещани. Цу дакъе хIамале а боккха болх баьб. Коммунистий дунен халкъашта юкъера форум лаьрагIа кийъеро новкъостал дертла империализма лоаттабеча къовсаме [illegible].

Новкъостий!

Укх шера [illegible] общественни системаш вIашкахкахкхеначa [illegible] геттара пра герз да. ДIахо а тIема провокацейи авантюрайи, экономически низ бера политика а лелаш, империализмо цу цхьан хана чIоагIъю идеологически диверсеш, дунен коммунизмана дукхьала [illegible] тIема боарамбу.

Шей оборона [illegible] буржуазна пропаганда кест-кестагIа гIерт капитализм [illegible] а къметтел из социализма [illegible] а. Шоеча контрреволюционни империализма идеологий сатуца социализма эрози [illegible], куц сиональни Iалмаш структурех ха дIа ме [illegible]. Империализма цу стратеге [illegible] кийн пар партеш гIулакх хиина Iаш, из берригачи дунен коммунистически болама юкъера декхар да. Цхьан дем дола [illegible] социализмана хIамазаш карагIдьинараш лорадарах хиина Iац. Вайна ийслу дунен империализм социалистически революци хIаназул тIаьхьагIа е езача пролетарията [illegible] а болама лоска- кувни гIертаи йола моттигаш.

Идеологически диверсей, халкъаш Iехадара кердача приемашцех формашцех [illegible] моттиге [illegible] «кIеьлда юкъехара» мотоаш. ХIаьта царна [illegible] дакъа дана дезаш [illegible] оагIорахьара цIе [illegible] «конвергенцие» теори. Цун майаш сенах латт [illegible] из латт, исторически процесс лелача [illegible] социализмаш [illegible] капитализмаш юкъера [illegible] ха дIа ме йола [illegible] ший тайпара йола «юкъерара» хьахиларгаьа лестад гIулакх дахаш йола идеи халкъашта кхйбеккарах.

Цу теора пропагандистанна бокъонна лерхIараш шеко йолаш дац. Социализми капитализми кIашш агарагIолга», иньа ший тайпарча «юкъерча [illegible] индустриальни обществ» уж вIашагIтохарах йола [illegible] ка а ен, буржуазе тоазагIча тайпара чакхбоах шой классови [illegible] шийка. Дукхьал цудухьа да буржуази пропаганда «тоаль», «либерализм», «демократически», «национализм» социализм оалаш йолчух массе тайпара «моделаш» лакха хьалхеташ. ЧIоагIа гIар [illegible] кхайкеш да, лар.

Шийна чIоагIа оарцагIа а хьина цхьоагIйоккхой лех империализмо. Массе моттера лех, контрамуайанни революционни болама ший мугIарашта [illegible] ревизионистски а, националистически а, авантюристически а элементех найпа эш а гIерташ. Цунах латт марксизмаца-ленинизмацара [illegible] а «вырдекъа» а лестача, империалистически политика бера тере а [illegible] латташ уклоний боккхагIа хиина кхерам.

Социалистически обществера болхлой классо кулгалдара меттел политически низам «паргIатта [illegible]» буржуази демократи, кхажегIа боалам лелаЗеча социалистически принципашта метта — [illegible] хьашташ паргIатта [illegible] га», обществени доалахьена меттел—вочa оагIоразьара цIа [illegible] «предприятеl доалахье» дIаоттаела [illegible], латтехьарча ревизионисташ. Сен тIехьаьна кIамах санкуаш хьна а веши цу публико эггара тIехьгIа арадаьше теоретически «кердадараш» да кхаш хьакхувладер мел зарденни товар да бIаргагора. Геттара даха хоаш ма [illegible] «рыночна», «паргIата» социализм оалаш йочуй «кердагIа йола» модель. Классора йоаца «цIенача демократе» модель дукхьал къаькаоча буржуази идеологичнщкара хьаьйда йолга а хIаьта миччахьа бийка е ше цхьон- [illegible] белланга я.

Укх тIехьарча шерашка моргта кхахнина еррга [illegible] неосоциалистически «моделаш» юкъера цхьа белгало йоаллаш я. Социализм хьаль [illegible] уж. Тамаш е [illegible] «социализм» хьаллахара тешам боло [illegible] боккъонца дола демократически [illegible] лам [illegible] на юкхосообе тIертаи дола [illegible] социализмана «либерализацие» «демократизацие» [illegible] капиталиста [illegible] Iехабара [illegible].

Цхьа бахьан доаласа а дац, чIоагIгIа уйла тIайохийташ а [illegible] «национальни социализма» тайп-тайпарча теорецара империализма [illegible]. Марксистама-ленинизма кIаккха а харцдаьдан социализм хьалхьеча кх- [illegible] тайп-тайпарча мехкий [illegible] башхалонаш теркалъяза ярд [illegible]

«СЕРДАЛО»
2-гIа агI. 12 ноябрь, 1968 шу.

СИЙЛАХЬ-ЙОККХАЧА ОКТЯБРЬСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕВОЛЮЦЕ 51 ШУ

(Йистедоелар. Доллалур 2-чу агlонгахь тlе).

лар. Цхьабакъда, дуьнен коммунистически болало къьалтагlа цкъа санна, дукхазза а белгалбаьлла дерригачу меххашта юкъара йолу социализм хьалбьра керттерчу закономерностий хсайдеболлаш бола доврхlам. Байро ше къаьхьа, къамни бахханий байракка кlал пролетарски революце юкъара закономерностиш, социализма йоккъара кризашийн карарьо белгала марксизмаш-ленинизман интернационализман тlера дlа а достадан, оппортунизма воееш тlе нугаргхилар.

Верригачу марксистийн-ленинистийн, дуьнен коммунистически болема ерригача отрядий дела деклар да империализмаце социализмах дуьна меттlаьлелай хlагучадахар, буржуазе идеологически диверсешта дукъала, массе тайпарчу оппортунизмана дукъала деррагlе, машар боешеш къовсам лоаттабар.

Цхьана лоаттабеча цу къовсамехь шой деклар вай дерте кхочуш а дахь, хlахаш а дерга, кlоьга классовин къовсам цу фронте до массе за хила а хиний, ... наступлени ду.

Ноккъостий! 1917 шера дуьнен тlо итарах хьалтарх социалистически революци еьхьарой, российски большевикаш ахараш котбаларо зьоьлай ек бlаь шера дуьнен овлахагара кеза аргадакхла хьакха хинна событей кlанара къасаше юкъаерна ревкан. Историе сийлахь-боккха бехктокхам тlабокхабьлй ленински байракх шой бе садеча. Октяброе гlулакх жlехо хьорашкен тlехьелаштеч.

Из бехктокхаш белгалбола кlанзарча заьо халкъаьшта тахьчиче кхерамеша а, цу шьача торопаша а, Империализм, хlана а нс дуйн кlалакдергдоваш болча термоядерни тlемаге дlахьлаччалда бола йоккхий сийтохаш халкъашта тlекхачанира кхерам тlатувсеш латта итара чlоагlа тlе вола протиова а хиннга. Социализмаш прогрессан тlехьарча къовсамхочо теркал ца дела мел декъача хlанах, цар мугlарашка цхьакхача хlара катарах шойн гlулакха найда эша гlерт ноастагlий. Цхьабакъда, цунгара хьабоагlаш хинна lаш коммунистий сийлахь-боккха исторически бехктокхам. Вай революце сайтий ноахал тlехьенаша доврхlаргаш кlанз халкъаьшта хьалхашка хьежалленна ча кердача торопех кхетамаш дикагlее найди эзарга хьежна. Хlаьта уж торонаш белгала лакъаргlоанаш я.

Сецнаре дукъа нах кlанзаьнш къе пlевхха а хиннабаш социальни къовсамаш lазане дукъала лоаттабеча къовсам хкотабенна.

Халкъий машара, паргlатон социальни ниlсхов идеалий хlанзалза пlевхха а хиннабаш социалистически паччахьалкхеваш, дуьен боахлой коммунистически болам, вай замалахьара кхыдола доккхий демократически болаваш санна бола нlоагlа гедоахараш.

Галанца лоаттабеча къовсаме хlанз санна чlоагlа дlакхха а хиннабаш нах, хlаьта lилмо, техника, производительни низаша хьалхагlа нlакхха я хьийиллаш модал, къел, лазарещ, бlаьшеренашка адамашта тlалльтта кхыдола балаш эша а дала коталло яккхара селлера реальни таргеи бола перспективаш.

Историна хьалхашкара, хlанз дахача а тlехьа тlадоагlача а новхалешта хьалдашкара бехктокхам — из бе политически партега шийга тlадалурбоннах итара шехкавтагlе бола бехктокхам.

51 шу хьалхагlа ленински парте майрра шийна дlагlанийнар Россе халкъий кхелашта хьалхара бехктокхам. Хаенех кхераллинзар из большевикаша lаьдал шойн бе долаш хиннача е 1917 шера Октябре а, е граждански Сийлахь-боккхача Даймехкен тlемий бирсача шераш а. Цу парте кулгалца советски наха къонахчаш тlагlерттай чакхйоах шойн идеалаш, хьалду нерда дуне. Коммунистий, дерригlе вай халкъ тахан а бокъонца лаьрхlа дх Ленина гlулакх. Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце гlулакх диза кхтдаллацца дlадахьа.

Даькъала хилда сийлахь-доккха советски халкъ — коммунизм хьалхе доаллар, паргlатонна, машара, къахьегамлой хрэза, тlехьарча хьоьа кехиал дола къовсамо!

Чlоагlлулда империалистически lазана, тlема политикий дукъалерча къовсамера дерригача антиимпериалистически низий цхьогlон йийтадалар!

Даькъала хийла эшаргlоанаш ленински байракха кlел хьаьш хьош бола Советски Союза Коммунистически парти!

(Нов. К. Т. Мазурова доклад цкъа салии дуккхаза а вахьагlалар чlоагlа, дlаьлдаь деттача тlапраша).

СИЙЛАХЬ-БОККХАЧА ОКТЯБРА БАЙРАКХА КlАЛ

(Йистедоелар. Доллалур 1-чу агlо тlе).

дл цар баркъа, бlубенлем кlенкастей а Дальхенца сийлакъа гlулакх дeш болча кагийча наьха юкъаенаш...

Цхьа юкъ юкъейол. Мушнантий полк майдан тlара гальна юстарйода. Йоассейначо метогу гlолла хьалболлу бронемашиний бронетранспартерийн болаьта тоаеол. Уж нийтьльй танкашта дукъалъоттача реактивни снарядашна. Цхьаь волаллуш а уж коллагlича моттигашка гlолла мерадарльна хьа декъа йоаллу. Хьалбогlа ... бола дерlо тайна танкаш, йоккхийча калибрех бола тальна йаьдеа йоккхий тоаш, ... юкъ йоль ... реактивни гlанаенкаш. Эскара доакъой хьалла болкъача машинаш тlара льнакха уратlулхой В. И. Ленина сурт тlалэ гlаприйски байракхаш. Марше — М. И. Калинина цlерагlча Таманиски мотострелковая дивизе. Контитмироски танкови дивизе, фегарча-десантний бlун, реактивни артиллерийн подразделенеш.

Майрачча вахара шераниа Даьхенна хл деча майрачар бе дарабу советски халкъа беркате къахьегаш. Укх шера бехктокхаме заданеш кlестира кхачхьаеъ Киевни вай тlемахой, цар хийа дьол массехк йоккхача тlема учениш, цу дьакъе социалистически содуркеотва юкъерма дола меркхий эскаршта айкха букнаш доаттабеш дьча учениш а. Болгаре. Венгре, ГДР, Польше тlемахошна цхьан мугlарe а нега советски салташей вошараша чехословацки халкъа нокъостий шерцуна карагlдахьна социалистически хlамаш лоралара.

Майдан тlа — фегарча тlема агрхьаларча оборона бlун подразделенеш. Цхьаь мугlарагlа бlа-бlа а йоаш йоагlа хоте бес лева тlехьа бола ракетнаш агрессора фега гlолла тlабахьача тlема моллагlа ерагtвеш юкатоа, тайп-тайпарча моттигашта мехъе тlаетта лавралa, стратосфере санна, шотта етаги аркхагlча гlолла а делаш йола йоккхий юкъеци комплексан. Йокка фегарча тlемн дукъьалара оборона бlун ракетни гера фега гlолла тlабохача мел бола тlема ... дукъаьлъотта шин кхачаш да. Вай ракетчикаша, зенитчикаша, летчикаш-истребителаша тешамбе лорадеш советски сигале.

Ракеташ... Ракеташ... Ракеташ... Майдан тlа гlолла йоагlа «Земля-земля» яхача класса ракетни установкаш. Тlарча гlабстагlе, кийчъара гальпа лхарга, тlема низага диллача бо-бо а уж. Кlайча-сигалбоссача тlема-ферда байракхашта кlал гlолла иза болча тагачаш лlанг йоккхий льнка-бесара ракеташ — дl кlал гlолла лолича доккхий вай флота чlоагlагlа болча низа гера. Тlема нерда чакхйалаш йоагlа шоаш делла Жуковой установкаш стратегически гlулакхашта лакъеза ракеташ тlолла шоай тайнара тележкаш. Уз — боарам болаш боккха тlема ниш болаш хиннаш на lеш, болтьчуьц йотчига lаlаьмоте кийса кхотац а вола геттара бара гере.

Майдана шужкантий шоаш, тlакха цу сайдете шорала ерига майда дlаьларен шох цlе байракхаш. Шерваш бола дlамарам лонв бокха наьха lоакъа цар сттайнача саина деталу. Маьтта дlайолалу московски торжественни шествии. Цу шествии хьалхайолача колонна традицига — дагарлой. Из традици Октябра тоаш а. Шехенъе дувлалагlа тоаш шуу байракхаш. Кремлевско шош мае, дlахоа дl. Революцен, хьалхагlа а санна хьоьга ла. Хlаьта шо-и хьалгуга детlа а дац. Из а вай исторе боккъа дlнача бакхаларех иа! Сийлахь-боккхача Октябра дl лаадоахалчача дене шерашки дукъагlа йlа ше ух, къонагlа лет Советий Москв, хьашнрагlой лукхагlен хул шуо хlаро гlа.

«Сийле хийла КПСС!» — майдан тlа сийрдалеш цlе элакаш.

Демонстраце дакъа лоапараша цхьан аларагlа оал:

— КПСС Ленински Централни Комитета — сийле!

— Хьаннарча Советски правительствана — сийле!

— Халкъа — сийле!

— Дальхена — сийле!

— Сийлахь-боккхача Октябра сийле хийла!

Ура!

— Иран дола берал бахьан долаш бараш хийла Коммунистически партена! — цхьатарра хлайкаду бераша.

Кремла къаьнарча членашта хьахе сийрда ала бол пионерски костерах, къонача ленински сакъердаме хлаеш лекк. Цул тlехьагlа Исторически музея дlацегара новхлаш шеи санна хьайболлу столица ерригача райоший къахьегамна цlе байракхаш дlадоладелар Октябрьски шейн серттера хала—къахьегамхой демонстраци.

Дек Москва-тlрпах, шой байракха тlа Ленина ше ордени Октябрьски революце ордени йоаллаш СССР стелица хестаеш дола вlаеш.

Трибунашта шахе гlолла сlехбоах нерда космически немал хьадеча дакъа лонлаш хинна lннахой, болхой, инженераш. Лихачева цlерагlча завода колдектив йоагlа. Цул каграхоша ВЛКСМ 50 шу дизара сийна шаниа совгlа араллий 300 автомобиль. Столични индустре флагмано 29 октябре кlовчалгьой продукциа реализаци ара итт бетта хана. Шийн наьлех 'цхьана доккха довча бола боахама ухайт ВИЛ-о.

Хlара колоннаша тlагlолла гуш да В. И. Ленина вача дийнаьльа денца 100 шу дизора дала доаттlнча тайпара накъаденар дукъа легачи кхьелькхача къахьегама толаший ракартамаш. Коммунистически парта, вай советски Даьхе, вай турпал халкъ лестадеш дола транспарантаж.

Ше хьалхинача хьалхара дойнахьа денз Советски паччахьалкхе не дерригa чакхйоах социалистически машарен низай кхотадарен чlоагlдарен ленински политика. Демонстрантий колоннашта тlагlолла дlахьенача — КПСС ЦК Тlахьежам тlадола транспаранташ.

— Даькъала хийла империалистически агрессе, низаш дlфе, тlема политикана дукъаларча къовсамера дерригача антиимпериалистически низай цхьогlон цар кхотадалар!

— Даькъала хийла Советски Союзана ленински арахьара политика — халкъий машарен доттагlален, реакцен тlемах дукъаларча къовсаме дерригача антиимпериалистически машарен беза низаш кхотадара политика!

Хьалший трибунашкара дуккхача халкъий — польскийн lарбийн, хlиндий а венгерски а, монгольски, финск, болгарски а испански а — летаьла хьадоаш «Машар» «Доттагlалла» аха дешаш. Цига а социализма мехкашкара делегацеш. Уж Москве хьахай къахьегамхой солидарности, пролетарски интернационализма принципашта тешаме долча вежарий халкъашна доттагlали пхьоагlон дlахо а чlоагlдергхилар, социализмаца моастагlал долча низаца лелаеу тайпа балхаш фе нургхилар советски нахага хьалла дукъа.

Интернационализма дешаро тешаме бола советски нах массаза а, массаш хиннача хана, классага гlолларча вежарашта новкъостала нхаб. Советски паччахьалкхен дерриа истори хьа мел доагlача хана вай массаза а хиннад империализмана агрессе дукъала, халкъий къинан эсаш, демократи, социализм бахьан доаш къовсам лоаттабераш да.

Октябра цlей долча дийнахьа Шо майда бlаргато ерш мел ххьаьчараш, — хlаьта телевидени, «Молни» ахь бувзама спутникаш, «Орбита» аха, ха дьальрашть цlей тlаклоахаш Паччахьалкхен премии санна йола премии системa бахьан хоаш, шоай тlахиннабене а, укхаза дакъа лаьца дукхача мехкий бlаьщ миллионаш бола нах, — берригаш а Коммунистически партен советски халкъен шна болча цхьоагlон дог тодадохийташ йолча демонстраце, ленински идей котдаол нокъа тешаш хилар.

Шийн 52-ча шера чу енлай Октябра дахке. Советски нах бlубенна хьехт кхоаненга: вай дlахьалкинцарха, — коммунизма йоталенга дув Ленина сийлахь-боккхача парте!

Ю. АПАНЧЕНКО,
С. БОГАТКО,
Г. ГРЕБЕННИКОВ,
Н. ДЕНИСОВ,
В. ЧЕРЕНЫШЕВ.

МОСКВА. 1968-ча шера 7-ча ноябре. Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце 51 шу дизар дезаде. Цlоча майда тlа бlухой Московски гарнизона парад.

СУРТА ТlА: параде зенитни ракетни техника.

Н. Ситникова сурт. ТАСС фотохроника.

ИСТОРЕ ОАГlОНАШ

ГРОЗНЕ 100 ДИЙНАХЬА ТlОМ ЛАЬТТА 50 ШУ ДИЗАРГА

Волхой депутатий Грозненски Советен Гойтански Къамал советен члений цхьана хиннача совещание революци 1918 ш. 16 июль

Областерча контрреволюце морта дlбальча а революцена карагlа мел даьннарашта кхерам тlатувсача а деношка, революци кlалдаргъаькккхара дlа-кьа дувнар еlаме кертадеш тешам болаши хилавна дартлаш къхьега халкъаш, ерриге контрреволюционни дукъаленаш юкатоа дерриге революционни низам кхотадар дерглаш.

Оаха къахьегача нохчаша, дlахкайкаду казачество контрреволюционни лукъаленаш массане а хьалтарра хаьрцалъе ловркlам хилар а советски lаьдална къовсам лоаттабар дукъе тхо ивьамка а оагlорахьаре казачествана барта гlорг цу хилар а, хlана аьлча къулба-милкболлен союза кан наьи кхы юка гургбоаш дlабахаб.

Тхо революцена тlехьа да, къахьегамхой вlашагlтохара тlехьа да. Советски lаьдал хьаллацара тlехьа да.

Оаха чlоагlеш ховшамбоаш дlахкайкаду, эхлоша контрреволюцена, ... лоаттабергхилар.

Оаха тхоай беррига казана хьаллоацаргда Советски lаьдал, алхаьа ца цlI мара доаца къахьегамхой lаьдал.

(«Народная власть» яха газет № 62. 1968 ш. 28 июль). «Советски lаьдал бахьаш долаш Нохч-Гlалгlайчене лаьтта къовсам» (1917—1920 шш.) яхача докладий сборника тlара, Нохч-Гlалгlай книжни издательство, 1968 ш. Оагl 140—141.

ГРОЗНЕ ЛАЬТТАЧА ТlЕМАХ ЛАЬЦА Г. К. ОРДЖОНИКИДЗЕС В. И. ЛЕНИНГА ЯХЬИЙТАЧА ТЕЛЕГРАММА ТlАРА

Москва, Ленинга,
1918 ш. 29 август.

...Грознена юхе тlом латт. Гороже чу доалладаьй вай бlуна оагlуо а боаш хий латам кода. нохчий латта Цlе Эскар. Вокзалагарен массехк улицагарен дlаеккхача Грозненски станице вай бlуно хьалхьцай, Петропавловски станица нохчий доакъоша гоба латт. Кизлярера отряд чlоагlтона ...шна. Чlоагlа дех аз хоам бар.

Россе Къуабехьен
Чрезвычайни комиссар
ОРДЖОНИКИДЗЕ.

КЪАХЬЕГАЧА КАЗАКИЙ ХЬАЛХАРА КОТАЛОНАШ

...Селхан Ньасарера хоам баьб: «Серноводски Михайловски станицаш казакий цlе эскархоша хьакараьнхай, Слепцовски станица го баь латт...».

(«Народная власть» яха газет, 1918 ш. 20 сентябрь).

ГРОЗНЫЙ

Грознена юхе тlом бeш латт дlахо а. Штурмаца город дlаккха гlийрта цкъа санна дуккхазза а гlийрта казакаш укх цхьан беттеи ах беттен турпале город лоракеи латтача болхлой Цlе эскархой нохий чlоагlлача денло аьттоб.

Контрреволюционераш эша а беш кераа боккха тlом шинлаьй укх тlехьарча деношка. Шоай топаш е тlехьа 180 казак хьакаравоалаьвьб.

(«Народная власть» яха газет 1918 ш. 20 сентябрь).

КАРАБУЛАКСКИ, АССИНОВСКИ, КХЫНОЛА СТАНИЦАШ МУКЪАЯХАРЕИ КlАЧА КАЗАКАША ГРОЗНЕНА ЯЬ НАСТУПЛЕНИИ 1918 ш. 16 СЕНТЯБРЕ УЖ ЮХАЯРЕИ ХЬАКЪЕКЬА Г. К. ОРДЖОНИКИДЗЕС В. И. ЛЕНИНГА ЯХЬИЙТА ТЕЛЕГРАММА

1918 ш. 20 сентябрь,
Буро тlара.

МАССАНЕГА А БАРРИГlАНЕШКА А

Карабулакски Ассиновски, Троицки, Нестеровски станицаш вай бе а. Казакий станицашкара 20 шерагара 45 шерага кхачналца бараьта мобилизаци яьй. Кхоана 18 сентябрь ба хьаш тховсара Михайловски станицей курорт Серноводски оаха хьалийцай, Дегаш урахтта ба тха казакаш. Терски республика Сунженски лине тlарча казакий дхаркой Цlеча Эскара командующий Дьяков. 16 сентябре листача колоннаех город Грозненa наступлении йоалмар казакаша, цхьабакъда, вийнея чонаш ма 1000 совгlа сагl, шол вохавлаь 150 сагl юхе а нутащ тlехьашка баьннаб уж...

ОРДЖОНИКИДЗЕ.

(Нохч-Гlалгlайчене Советски lаьдал бахьан долаш лоаттабаь къовсам (1917—1920 шш.). яхача документий сборника тlара. Грозный, 1968, 150—151 оагlонаш).

ГРОЗНЫЙ АРГlАНА ТЕХА ХlАМА

...25 сентябре ерригача вай фронте гlолла самообороницикашта цхьана наступлени йолаьй вай цlеэскар хоша.

Цхьацхайолча участкашка наступлене сов сихен ьттун боллаш ярх шоай топаш а кхыметтел пулеметаш а lо а ахувсаш коргагlбальнаш узар казакаш.

Аттехьарча ткъамера цlеэскархой шед ца совцаш тlемеца дlа а кхачна кlенц цига латт. Велиновский тlой вай бlуно хьалвьцай.

(«Народная власть» яха газет, 1918 шш. 5 октябрь).

СЛЕПЦОВСКИ ЯККХАР

Селхан 7-ча октябре Ньасарера укх тайпара телеграмма кхьайд.

Буроe, Халкъа Комиссарий Советага, хоаш Орджоникидзеген Левандовскетеи.

«Вперед» яха бронепоезд хьалха е йолаш вай майрача цlеэскархоша lуйрийна 4 сахьат даьлча хьалыцай Слепцовски станицен станици.

Бронированни поезда начальник
Николай АНТОНОВ.

(«Народная власть» яха газет, 1918 ш. 8 октябрь).

РЕВОЛЮЦИОННИ КАЗАКИЙ ТОЛАМАШ

Революционни казакий цlе эскархой доакъоша, Слепцовски станица хьа ма лаьцинге а, гlалгlашен цlеэскархоненаш цхьана низ тlабохьаб Михайловскиена. Михайловски ст. Серноводски майрача революционни казакаша къовсамга гlоллар шоай ноккъосташа цхьана хьалийцай.

Самашкински станицана бомбеш чуеттаьш латт...

Шоай цlеэскархой гlад а бала тlеш казакаша.

(«Народная власть» яха газет, 1968 шера 9 октябрь).

НОХЧАШКАХЬАРА ХОАМАШ

16 октябрь. Ачхой-Мартан. Юрта бахача наьха хиннача юкъарча собране цхьа кlезига бераш мара дукъала боахаш дукхагlар лаьрхlар казакашца къовсам лоаттабара Грозне отряд хьийта, хlаьта а тlо цу дийнахье а дlа а хинйтар...

ВОЗНЕСЕНСКЕНА ЮХЕРА ТlОМ

22 октябре дийза Къаснена, Соаглаче, Долакое бахачен контрреволюце, Долакоа бахачен контрреволюционна бlу чубеннача Вознесенски станицерчен нахаъ юкъе тlом латт...

(«Народная власть» яха газет, 1918 ш. 29 октябрь).

ШОФЕР — ТУРПАЛ

Грознера нов. Орджоникидзегара укх тайпара хоам кхьаьчаб гхога:

«Тахан, 10 ноябре, lуйрийна топаш еттача вай батарейша ше нера кхерам боллаче а Грозненски станицерча кlай казакий бронированни автомобиль байтай шофера Зайцев Николай».

(1918 шера 14 ноябре аралаьннача «Народная власть» яхача газета тlера).

ВАЙ ТlЕМА ДОАКЪОЙ ТОЛАМ ЕРМОЛОВСКИЙ ЗАКАН-ЮРТОВСКИЙ СТАНИЦАШ ЯХАРАХ

18 ноябре, сайрийна Цlеча Эскара доакъой командующегара Дьяконгара Самашкагахьара тlом беш хьодоцгlаш хиннача вай эскара доакъоша Закан-Юртовская яха станица хьакхай аьнна хоам кхачаб. Владикавказашта Ермоловская яхача станицера цlеэскахаш Грознера тlом бeш моастагlчоа тlабоаlаш аьнна Цlеча Эскара бlунаш вlашагlкхийттаб. Владикавказера Грозне кхачналца машинаш мукъабаьккхаб.

Моастагlчунгара дукха тlема гlирс дьабаьккхаб. Цунна юкъе а бронепоездаш, массехк таубица, топаш, патронаш, бомбеш. Офицераш - контрреволюционераш дlай-дьай байддаб.

(1918 шера 15 ноябре араьяннача «Народная власть» яхача газета тlара).

ГРОЗНЕРА РАДИО

Москва, Ленинга, Астрахань, Ашхабаде, Владикавказ. Совнарком. Массанега а, берригаьешка а...

Кхаь бетта чlоагlа къовсам лоаттабьчул тlехьагlа ш. Левандовски Гикалои кулгалга Грознерча Цlеча Эскаро тахан контрреволюционни бочераховски бандеш еттаьй тlа Грозненски станицера арахьай.

Малханове лултам фотогеш бочераховски бандех кlалхардаьхад.

ОРДЖОНИКИДЗЕ.

(1918 шера 15 ноябре аралаьннача «Народная власть» яхача газета тlара).

ГРОЗНЕНСКИ СОВЕТАГА

Халкъа комиссарий Совето укх тайпара телеграмма яьхийтай грознойчашка:

Са на кхоаеш оаш декал гойтарах болхлой классаш боарам боаццаш мугlахьа хилларах. Казакий кнаралашца полковникашна цар эскарой балдаьша цхьа бетта оаш лара тlом лоаттабарах, шуй революционни къонахчалаши сабарахо йоаххал ду новкъостий Грозненски болхлой, цlеэскархой, Сунженски линера революционни казакаш. Терски социалистически республика Халкъа Комиссарий Совете дег тlара даькъала юош шун областа къахьегача халкъашна моастагlий эша а бaь ньакха йоаххой котало. Халкъа Комиссарий Совето социалистически революцен Советски болхлой ахархой lаьдала бахьан долаш лоаттабьча къовсаме шоана юкъера дийгарий чlоагlга сий деш дега а беха, шо тlахьех керда пролетарски гlулакхаш карагlдувзара, маьрша къахьегама вахара цхьажа революцена карагlдаьнна Сийлахь-доккхий хlамаш чlоагlдарга лaлара.

Халкъа Комиссарий Совет.
(«Народная власть» яха газет 1918 шера 17 ноябрь).

ГРОЗНЕ ПАРАД

Импозантный парад хилар Грозненски гарнизона бlуна. Дlахьхулургдоаш гlадбахан детаьш урахттаб дар аьдн Грозне улицашка дукхахаьй юарнах латта казакий цlе эскархой отряд новкъоста Дьякова команда а ен гучаьлача хана.

Йоккхий топаш, говраш, тоаш — масса йола хlама вошаша кlоайтаенна эр. Казакаша шоай вохарий [redacted] Грозненски оборона турпалашта.

(«Народная власть» яха газет 1918 ш. 20 ноябрь).

г. ГРОЗНЫЙ, ЦlЕЧА ЭСКАРГА

Терски республика халкъий 5-ча съездо дег тlара даькъала дува шийн сийрда цlе шийн цlенна социальни революце историна юкъе дlаязъяь дола город Грознен турпал Цlе Эскар. Съезд чlоагlа дог тийша я новкъостий Грозненски цlе эскархой сийна болча чухь са доалаш майрача бlухоша доракеш долча советски lаьдала, болхлой ахархой революцен цхьанха тайпа моастагlий низам хьаране ца хиларах.

5-ча съезда председатель
Сергей КАВТАРАДЗЕ.

(«Народная власть» яха газет, 1918 шера 12 декабрь).

Нохч-Гlалгlай АССР Центральни Паччахьалкхен архива воаккхагlа воле lилман болхло М. Севостьянов вы материалий подборка гульяр.

КЪОНАБАРИЙ ЗВЕНО

Хlанзалца баьцалараш кхе[redacted] ар шекара свекла. Из кхеяра агротехника а йовзаца. Тха боахаме шекара свекла кхеяра йоккха опит йолаш нах ба. Мусаева Тамарийца дага а яьна шекара свекла кхеяр хьатlанийнар аз.

Ер шу дозалуш 20 гектар участок хьакъоастайнр. Вlашагlхьакхийтта дага даьлар тхо. Звено членаша шоайла яхье баьлар пятилетка кхоалагlча шера шекара свекла чlоагlа хьувкъаьра. Агротехника дlа малехкара, еза ха ца йоеш лаьттана обработка йнр. Йоагlача тайпара дlаерах, шекара свекла хьатlаьльча оасаро кlаллхьоргlоаца гlулакх дизза кхочаш ца дича айрдlа хьуркъам баккха хала да.

Звено хlара члена цхьаппа гектар кхочийташ дlайнйъар участок.

Хlаьта оаха хьийгача къина камаьрша хилар лаьтта. Звеное гlулакх деш хиннача участка хlара гектава тlара юкъера лаьрхlача 350 центнер шекара свекла яьннай, планах 180 центнер болча.

Чlоагlа хьувкъам кхебар доккха гlулакх да, яхьабаькъда шекара свекла шийн дозала, шекара эша да йолийташ хаинахьа чуца еза. Цунна керкан гlабдайтар оала.

Комсомольцаша вlашагlкхийтта дахрхlар Ленински комсомола юбилей тlакхачале шекара свекла чуйнца аккха. Из ... дийр.

Юртбоахама ааврхlамера из культура яхеча оасаро къахьегарах белгалбаьннаб дуккхабараш. Ше делальча цхьан гектара тlара планах 180 центнер йолча 500 центнер хьаккар Юсупов Юнуса, хlаьта Докуев Салахьа — 400 центнер. Аз лелальча гектара тlара 510 центнер хьаьар. Шекар доаккхача заводе тха звенога 700 тонн шекара свекла дlаккхьчай.

Ши-шегlа хьахинабаш толам. Шоай бола дукхабезача къахьегамa кулгаша хьаккхиаб аз. Цул совгlа цхьаьккха белгалдаккха безам ба са. Материальни моральни стимулировани. Звено хlара члена шкъе лаьржача социалистически яхьо толаме дара елар. Шекара свекла лелаераша алапин премеш тlеар дала тоаде. Шекара свекла хlара планаш центнера барlI сов лу, хlаьта планал совгlа хьаккхача центнерах кхы тlа 50 кепиг лу. Кхоза оасар деш совгlата ахча йийнар звено хlара члена. Хьалхара оасар да болча — 10 сом, шоллагlен кхоалагlен пхиппа сом йийнар.

Шекара свекла пайдане культура йуга дlка дlхетадьл тха звено членаша. Дlахо из кхеерхl цар.

Хlанз кхойтта комсомолец ва тха звенона. Хьатlадоагlача шера звено беррига членаш комсомольцаш хилийта лаьрхlа оаха. Звено кхача членашта хьехам телаш хьинаре къахьегача комсомольций Эдилова Тамарай, Эдилова Марусий, Астемирова Зинай, Берсанова Инсийтий цlераш аха лов сона.

Я. БЕРСАНОВА,
Шолжа районе «Дружба» совхоза комсомольско - молодежное звено звеньевая.

Сурта тlа: (аьрдехьара оагlувехьа) Н. Берсанова, Эдилова, звеньевая Берсанова Яха, Докуева, шоллагlча мугlаре Гамергаева, Астемирова.

Т. Арчаков сурт.

ЦIЕЙ ДЕЗДИР ГРОЗНЕ КЪАХЬЕГАМХОША

Хоза кийчъенна Грозный. Улицашке, цIенош тIа хьалтеха довлх транспаранташ, лозунгаш, байракхаш. Тахан массанахьа бIаргагур цIе бос ба — революце бос.

ХIаьвчул 51 шу хьалха «Аврора» тIара теха йоккха топ дуьнен массе а шийнге дIахезар, керда эхар, ираз дола ахкар баьхан долаш Ленина кхеллача коммунистий парте хьалхленца цIеттача халкъо кхочашдир бIаьшерашка къахьегамхошта дага лецтар.

Цу хана дешь цу ийсача махкъа тIара ца доллаш, халкъа бохкам, культура, Iилма дегIаккхулача адамаш цецлоала толамаш доккхаш, дерригача дуьненна ирзадга — социализмаген коммунизмаген бода никъ хьекаш хьадогIа советски халкъ.

Укх шера ший тайпара белгало йолаш дар революце цIей дездегла — В. И. Ленин вуь 100 шу дузача денна даха ма доаггIара накъвадахара шерре яхь йоаржачи хана дездир ю. — Ленина цIергIа йола майда. 10 сахьат даьннал. Трибуна тIа ба КПСС Нохч-ГIалгIай обкома секретараш, Лаккхеьарча Совета Президиума, Министрий Совета кулгалхой, производстве хьалха латтариш, парте ветеранаш, кхыбараш а. «Массане а ладувгIа» —аьле хоам бу фанфараш.

Микрофона хьалхашка ва КПСС Нохч-ГIалгIай обкома хьалхара секретарь нов. С. С. Апряткин.

Тахан советски наха, дуьнен тIарча дерригача прогрессивни адамаша Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 51 шу дизар дездау, —аьлир во. — КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхеьарча Совета Президиума, Министрий Совета, Грозненски горкомен горисполкомен цIергIа массане а цIей даькъала дувц во.

Советски Iаьдала ах бIаь шу дизар дездаьчул тIехьагIа цхьаьнка а яхьа шу даьннал. КПСС XXIII съезда решенеш кхоачашъеча цу юкъа доккхий толамаш даьхад советски наха, йоах нов. С. С. Апряткина. Тахкара цIей дезду В. И. Ленин вуь 100 шу дизара сийна дерригача хьалхъо шерра яхь йоаржанча а дукха да йовдаш хиннача КПСС ЦК Пленума решенеш кхочашъяра тIаIеттта къахьегача а хана.

Цул тIехьагIа трибуна хьалхашка гIолла чакхбаьлар — Грозненски гарнизона тIемахой. Тай техника сийца кийса да цар мугIараш. бIубенна лоаллаг. Уж ба уж вай машарера къахьегам лорабеш фе латтараш.

Ленина цIергIа йолча майдан тIа хьагучаьнлар байракхаш яхьаш богIарий колонна. Церна юкъе а Грозне байракх. Советски Iаьдала 50 шу дизарца дувзаленна КПСС Центральни Комитета, СССР Министрий Совета, ВЦСПС-а енна байракхаш, КПСС Нохч-ГIалгIай обкомен облсовпрофен юбилейни байракхаш, тайп-тайпарча предприятий, учреждений байракхаш. Байракхаш яхьаш а ассистенташ болаш а йоагIа производстве хьалха латтараш, социалистически яхье котбаьннараш.

«ДIайха моршал да коммунистий къаьнача гвардега!» — хьахоз трибуна тIара. Из моршал лу майдан тIа вьннача къаьнача коммунистий колоннага. Тахан селла кидай дош цар борал, кIанденнад кортош. Цхьабакъда, революци йоаккхача а граждански тIема ала шерашка а шоай са ца кхоадеш лийтарий сий лу массане а. Уж сацие Ленина гIулакхча тешаме болаш, Даьхен низ чIоагIбабара хьинаре къахьегаш хьайоагIа цар тIехье.

Шеьхар къоалу майда. «Сийле хийла советски физкультурникий! — аьннача моршала «Ура!» яхаш жоп а луш трибуне хьалхашка гIолла чакхбовл дукхача, спортсмен яхьашка шоай говзал, низ дIаьдьекха. цIи хоза бола спортсменаш. Церна хьалха йоагIа мексиканески сомбреро тIатуллаш йола гаьмарча Мехико хиннача Олимпийски ловзаршка дакъа лаьца гимнастка Турищева Люда. Колоннана юкъе ба тIорбаьнна спортсменаш тяжелоатлеташ, волейболисташ, гимнасташ, хIаттохаргах латараш...

Шоай слодки оркестр хьалха а йолаш Ленина цIергIча майдан тIа бовл профтехобразоване училищай дешархой. Дешача а къахьегача а шоай даьхача толамий рапорт лу кхоана хургболча болхлоша. Ерригроссийски социалистически яхье хьалхле яьккхай № 4 ПТУ коллективо. Цига кийчбу мехкаьттахой. Колоннана юкъе ба турпала Вьетнамера баькха кагий нах. Цар дахь «Советски Союз — Вьетнама этгара дикагIвола доттагIа» яьна тIаьздаьдола транспарантиш.

Цхьанне тIехьа шоллагIбараш болаш трибуна хьалхашка гIолла чакхбовл хургбола машинашъераш, монтажникаш, советски торговле болхлой, гIишлошъераш, кхыбараш. Цар массане а довзийт шоаццта карагIдувла башха-дика гIулакхаш: гулдаьд бIаьш тоннаш тиша аьшк, шоай вий революционни, тIема, къахьегама наькъаш тохкаш дукха походаш яьй, хьадайллад тайп-тайпара музейш, гучабахаб бовзанз ца хиина турпалаш, новкъостал даьд юртбоахама къахьегамхошта.

Шоай колоннаш хоза кийчъя, дешача а боах бене а даьхача толамех рапорташ луш майдан тIа гIолла накхбаьлар Грозне школа дешархой а.

Трибуна тIа чIоагIа тIоараш тох— майда цIийеш гучайоал Грозне къахьегамхой колоннаш. ЛаьгIо хьехкача гуйран мехо лоазам дIе байракхаш. Дезача цIейна дикача къахьегама толамашца накъвеной болхлой Грозный. Хоза кийчъяьча колоннаш тIа да В. И. Ленина 100 шу дизара сийна яржача социалистически яхье даькъача толамий рапорташ. Коммунистически парте, вай Советски Даьхе, вай халкъ хестаду транспаранташ.

— ЦIей моршал да Октябрьски района къахьегамхошка! — хьахоз трибуна тIара.

Тахан города къахьегамхой колоннашта хьалха йоагIа Октябрьски район. Района къахьегамхоша ма доаккхал яьккхай Сийлахь-йоккхачи Октябрьски социалистически революце 51 шу дизара сийца яржача социалистически яхье доккхий толамаш дадар бахьан долаш.

— Сийле хийла машиннашъяхой!— из моршал хоатт Грозненски локомотивни депо коллективата. Дезача цIейна накъабоагIаш дика совгIаташ кийчаьд тепловозаш лехкараша. Итт бетта план 104,2 процент кхоачашъяьй, кхояй доагора бIаьш тоннаш. Къаьстта дикача хьокхамаша белгалбаьннаб коммунистически къахьегама ударникаш В. Ильясов, С. Беков, В. Привалова. Церна еннай «Локомотиви депо толашагIвола машинист» яха цIи.

Коммунистически къахьегама сийлен цIи яьккхача республика этгара хьалхарча предприятех цаI а Грозненски вагонни депо. Цул коллективна традици а хIара цIей кердача къахьегама толамашца дездар. Цхьа шу хьалха даьн лелае шийна еннача КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхеьарча Совета Президиумен Министрий Советен, облсовпрофен памятни байракха сий лакха лоттадеш къахьийгад коллективо Октябра шоллагIча ах бIаь шера хьалхарча шера а. Мехкаьтта продукташ чуйоттара итт бетта план 107 процент кхоачашъяьй вагонникаша, планал совгIа пачхахьалкхенна кхоаьь ахча эзараш сомаш да.

«ЙоагIа кийчо ергаь В. И. Ленина бIаь шу дузача денна», «Ханал хьалха кхоачашъергья ихе шера план» яхаш да депо коллективо дIахьа транспаранташ.

Хоза кийчдаь рапорташ дахь Нохч-ГIалгIай химически завода коллективо. Итт бетта план ханал хьалха кхоачашъяьй химикаша, планал совгIа араяйца продукци итташ эзараш сомий маьхъ я. ТIехдика къахьийгад тахан цIей колоние тIа боахача аппаратчикаша А. Акиева, А. Нуниевас, Ш. Ибриева, Ю. Калганова, В. Жувигас.

Трибуна хьалхашка гIолла чакхбовл Грозненски электромеханически завода болхлой, инженерно-технически болхлой, гIулакхера нах. Дег тIоаллаьнна ба уж тахан — дезача денна накъабоагIаш денна дош канал хьалха кхоачаш а дар ленински къахьегаме вахте дика къахьегама толамаш доах. Вай мехка а доазол лехьа а лоархIаш я заводо арахеца продукци. Коллективо даш хьаллоац дикагIдар, толашагIдар, маькалдар.

— ЦIей моршал да «Октябрьнефть» НПУ коллективага», — йоах трибуна тIара. Дезача денна къахьегама совгIат кийядеш плакал совгIа эзараш тоан «Iаьржа дошув» дакккхад мехкдаьттахоша.

Къаьстта дика хьокхамаш карагIдаьннал телемеханизированни управлене коллектива. Ер шу доладуш яьлар из планировани экономически стимулированеи кердача системага. Мехкдаьттахоша дахь цунах даьннача беркатах дола рапорташ. Дикка лакхьенна къахьегама овсарле.

Иштта дика толамаш даьхад «Октябрьнефть» НПУ чуйоагIача транспортни контора коллективо а. 108 процент кхоачашъяьй итт бетта план, мухь дIа-юха кхахьрга дIабода мах дикка лохбаьб.

Октябра вахте отташ кIоарга бурув деттача контора бурувдеттараша денна дош кхиннача хилар, 17 октябре кхоачашйр итт бетта план. Планал совгIа теха бурув бIаьш метраш я. Шудухьа цIей колониашка кура тIа боахаш боагIа бурувдеттараш.

Майда тIа я СевКавНИИ институте коллектив. Укх тIехьарна хина институте Iилмахоша дукха тохкамаш даьл. Производствена Iалеьмате маькала да царех дукхагIдараш. Хьалача производствени процессашта автоматизаци механизаци яьй. Дукха да дезараш а. Уж кхоачашдара творчески къахьегаш ба Iилмахой.

Иштта дика толамаш даьхад тахан «СевКавгипросельстрой» яхача грозненски филиала коллективо а. Республика колхозашка, совхозашка институте проекташ хьаьнай эзараш объекташ, цар дукхача юртий архитектурни сибат хийцад.

Старопромысловски района демонстрантий колонна керте йоагIа республике соахка КПСС ЦК, СССР Лаккхеьарча Совета Президиума, Министрий Совета, ВЦСПС памятни байракх яьккхача «Старогрознефть» коллектив. Цу ихьан шера доккхий толамаш даьхал цо Иштта лаккхи да къаьнарча мехкдаьттахоша В. И. Ленин вуь 100 шу дизара сийна тIаийни деккараш а. В. И. Ленина юбилей лездергдолча денга планал совгIа массехк итт эзар тоан мехкдаьттех гаьи яккхо доаг денназ КПСС XXIII съезда цIергIча промысла коллективо. Дикача къахьегама толамашца накъабаьккхиб Советий Iаьдала 51 шу дузача денна мехкдаьттахой, промысловикаш, бурувдеттараш.

Ленина орден лелача «Грознефть» объединене Iаьлий-Юртарча бурувдеттача контора мастер Давыдов Владимир Михайлович коммунист Гришин Анатолий Иванович керте латтача бригадо къахьегама котало яьккхай. № 56 йолча скважина кура мехкдаьтта кIеж тохийтай цар. Дийнахьи буси 420 тоан лу цо. Эльдаровски промысле хIаца цхьайтталагIа я из. Итт бетта планал совгIа 100 эзар тоан мехкдаьтта даькхад мехкдаьттахоша. Республике мехкдаьтта доахача предприятешта хьалха латт Старопромысловски района предприятеш. Иштта дикача къахьегама толамашца цIей дездир района заводий, учреждений, коллективаша а.

В. И. Ленина цIергIча майдан тIа гучайоал Заводской района колоннаш. «Сийле хийла социалистически яхье хьалха латтарий!» — лег тIара доагIа дешаш хьахоз трибуне тIара. Заводской районе укх тIеххьарча массехк шера хьалха латтачарех я А. Шерипова цIергIа йола нефтемаслозавода коллектив. Дика накъаеннай из Октябра 51 шу дузача цIейна. Итт бетта план 106 процент кхоачашъяьй цо. ПланагIа лаьрхIачул совгIа Даьхенна дIаенна мехкдаьтта сийрда продукци итташ эзараш сомий маьхъ я. Дукхача установкашка хIанзлехьа кхоачашъяьй цхьайтта бетта задани. Царех я Горьковой Дмитрий Абрамович, Летковская Таисия Борисовна, Евтушенко Виктор керте латтача технологически установкай коллективаш. Арахецача продукцега дIайода мах лохбарах, электроэнерги, доагор, Iи, шелочь кхоарах паччахьалкхенна баь пайда бIаьш эзараш сомаш да.

«Грознефтехимзаводы» объединене предприятешта юкъе яржача социалистически яхье хьалха латтарал совгIа, дукхача шерашка Ерригсоюзни социалистически яхье хьалха латташ хьайоагIа Грозненски химически комбината коллектив. ДIахо йодача хана уж къахьегама толамаш кхы а лакхдеш, В. И. Ленина бIаь шу дузача денна сийлена накъаяха лерхI цо. 1970-ча шера 22-ча апрелага кхоачаш къахьегама овсарле 45 процент лакхъе лерхI комбината болхлоша. Уж деккараш толамца кхоачашдергхилар къаьтта хьаьоих пятилетка кхоалагIча шера доахача къахьегама толамаша. Октябра 51 шу дузача денашка кхоалагIча квартале лакха къахьегама толамаш даьхарах Ерригсоюзни социалистически яхье хьалхара моттиг а луш, цунна хьожаьяй мехкдаьтта чакхдоахачен мехкдаьтта химически промышленноста Министерствен профсоюза ЦК-н карара-кара тела ЦIе байракх. Продукцена реализаци яра итт бетта план ханал хьалха кхоачашъяьй, къахьегама овсарле лакхъяра задани 11,1 процент тIехкхоачашъяьй.

Октябра цIейна накъабоагIаш даьха толамаш яхь а совдоахаш укх бетта химикаш къахьегаш хилар хьахьокхаш плакаташ дахь колонне боагIараша. Фенол арахецара план 123 процентн холлатилен арахецара задани 106 процентн кхоачашъяьй.

Вай республикерча предприятешта юкъе хьалхарчарца коммунистически цIи яьккхарех а КПСС XXIII-ча съезда цIи лелача крекинг-завода коллектив. Цу сий долча цIера сий даим лакха лоаттадеш хьайоагIаш я из. Соахка цуна елар КПСС ЦК, СССР-а Лаккхеьарча Совета Президиума, Министрий Совета, ВЦСПС-юбилейни байракх. Крекингисташ лелача цIейца даькъала буацаш, дIахо йодача хана кхы а дикагIа цар къахьегама толамаш дахар лоаш дола дешаш да трибуна тIара хьахозаш.

Октябра цIейна кийчаьь совгIаташ доазийта рапорташ да крекингисташка. Продукцена реализаци яра 10 бетта план завода коллективо кхоачашъяьй 24-ча октябре. Планал совгIа арахийца мехкдаьтта продукци миллионаш сомий маьхъ я. Иштта дикка къахьегама толамаш доахача социалистически яхье цахаддаш хьалха латташ хьабьаккхаб ия. Овсянников, Новиков, Дроски, Патров керте латтача установкайн цехийн технологаш. Пхе шера план 1970-ча шера 7-ча ноябре кхоачашъе лаьрхIа ба завода болхлой, инженерно-технически болхлой.

Трибуна хьалхашка ба цIей дезде баькха Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода болхлой.

—Сийле хийла мехкдаьтта чакхдоахарий! — моршал лу трибуна тIара. Ленински къахьегама вахте эттача завода коллективо цIаккха ца хиннача хьисане лакха къахьегама толамаш доал пятилетка кхоалагIча шера. Продукцене реализаци яра итт бетта план ханал 9 ди хьалха, 22-ча октябре кхоачашъяьй цо. Планал совгIа дIаяхьийта кийча продукци эзараш тоннаш я.

Хоза кийчдаь рапорташ а дахьаш трибуна гарга кхоач вай республика мехкдаьтта чакхдоахачен химически промышленноста къаьнагIолча предприята — В. И. Ленина цIергIча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода коллектив. Ханал дукха хьалха кхоачашъяьй цо итт бетта план. Октябра цIей сийна яхье баьннача мехкдаьтта чакхдоахараша планал совгIа арахийна бедали мехкдаьтта сийрда продукции бIаьш эшелонаш я. Къахьегама овсарле планашка лаьрхIачул совгIа 3,9 процент лакхъяьй завода болхлоша. Ни. Абасилиев, Штейнгарт, кхыбараш керте латтача социалистически яхье хьалхара моттиг лелаеча установкай коллективаш хестаеш рапорташ доаккх завода болхлой бе.

Октябра цIейна накъабоагIаш шоашта карагIдаьннарех рапорташ луш майда тIа бовл Грозненски ацетонан завода болхлой. Октябра цIей даькъала дувцаш моршал хоатт царга трибуне латтараша. ТIаийца хиина социалистически деккараш тIехкхоачашдаьд цар. Валови продукци арахецара итт бетта план 107,2 процент кхоачашъяьй, кIаьта продукцена реализаци яра план 110 процент кхоачашъяьй завода болхлоша.

ГрозНИИ, «Гипрогрознефть» коллективаш трибуна хьалхашка кхьачача чIоагIа тIоараш тох трибуна тIа латтараша.

Мехкдаьттахой гIончаьна «Грознефть» объединене автобаза болхлой къаьстта дика къахьег пятилетка кхоалагIча шера. 26-ча октябра кхоачашъяьй цар 11 бетта задани, планал совгIа мехкдаьттахошта дIа-юха бихьа мухь 45 эзар тоан я, къахьегама овсарле лакхъяра план 10 процент тIехкхоачашъяьй.

СУРТА ТIА: байракхаш яхьийн колонна.

СУРТА ТIА: къаьнача коммунистий колонна.

СУРТА ТIА: швейно-производственни объединене болхлой.

Спортсменой колоннана хьалха йоагIа гимнастка Л. Турищева.

Шоаш даьхача къахьегама толамех, дIахо йодача хана кхы а дикагIа къахьегаргхиларах тешам телаш дола рапорташ а долаш трибуна хьалхашка гIолла тIехбовл автогенно-карбидни завода, производственно-технически контора, «Чечингстройтранс» объединене, «Грозэнерго», кхыча промышленни предприятий болхлой.

Массанена тIехьа чакхбовл Ленински районий къахьегамхой. Байракхаш, транспаранташа, лозунгаша цIе яьй колоннаш. Сийлахь-боккхача Октябра 51 шу дизара сийна шоаш тIаийца хиина деккараш кхоачашдеш даьха толамаш дIадовзийташ дола рапорташ дахь къахьегамхоша. Хьалха йоагIа коммунистически къахьегама Грозненски ремонтно-механически завода коллектив. Укх шера итт бетта план ханал хьалха кхоачаш а яь, планал совгIа 205 эзар сома продукци арахийцай цо. «Коммунизме дикарг а да къа а хьегаргда оаха» йоах болхлоша шоаш дахьача транспаранташ тIа. Советий Iаьдала шоллагIча ах бIаьшера хьалхарча шера сийна тIаийна деккараш толамца кхоачашдаьд района дукхача предприятеша. Тахан дувца дукха долаш ба уж. Планал совгIа 150 эзар сома продукцена реализаци яьй «Красный молот» завода болхлоша, тIехкхоачашъяьй продукци арахецара план. ЦIей сийна яржа хиннача социалистически яхье къаьстта белгалбаьннаб заточница нов. Прохорова, электросварщик нов. Куликов, болхло Тимаева, иштта кхыбараш.

Шоай производствени гIулакхаш тIехдика хиларех Даькхенна тахан рапорт лу литейно-механически завода, «Геофизика», «Грознефтеразведка», швейно-производственни объединене, кота гIирс тегача фабрика, иштта дукха кхыча предприятий коллективаша. Хоза кийчъя а цар массане колоннаш.

Социалистически яхье хьалхара моттиг яккхарах республикий сийлен Доска тIа дIа а язъеш 1400 сом премии каьра кара тела ЦIе байракхи еннай Грозненски молкомбината коллектива.

Дезача цIей сийна яржача яхье дика къахьегама толамаш даьхад Грозненски головной дулчинбината болхлошех, специалисташех. Продукцега дIадолар лохдара чотах 95 эзар сом пайда баьб цар. Соакхарчул 400 тоан дукхагIа дулха продукци арахийцай.

Даим хьалха латташ хьайоагIа нов. Тамасханова, Тарамов, Агабеков керте лаьттача цехий коллективаш.

Трибуне тIа латтараша чIоагIа тIоараш тох Нохч-ГIалгIай халкъий илли ансамбль хьагучаьнлча. Хоза, калай халхараш дешы чакхбуел артисташ.

Города паркашка, синемашка, культурий цIеношка, клубашка сакъердам хилар грозненцаша.

М. ХАМХОЕВ,
М. АУШЕВ,
С. ШАДИЕВ,
Б. КОСТОЕВ.

СУРТА ТIА: № 20 йолча профтехобразоване дешархой.

И. Пацева сурташ.

ХАОТТАМ

ДерагIа елдаш йоачан а йолаш хьалдаттаргья республике тахан кхьацнек, хIаьта къилбаседехьарча районашка доахь делларгда. Малхбоалехьара аьргIа, гIаьххьача боарамта кхоачаш мух хьекхаргба. Фетаре температура республике гIолла буйсанна 1—6 градуси дийнахьа 4—9 градуси, Грозне буйсанна 4—6 градуси, дийнахьа 7—9 градуси йовх хул йолаш хургья.

МЕТЕОСТАНЦИ.

Редактора заместитель А. А. МЯКИЕВ.

РЕСПУБЛИКА ГОРОДАШКЕИ ЮРТАШКЕИ

МАЛГIАБИК

Город МалгIабикера улицаш цIенош цIеча байракхаша, транспаранташа дега да. Массе оагIорахьара городерча майде хьаухаш ба Октябра цIей дезде боагIа къахьегамхой. Массанахьара хьахозаш я музыка, ашараш.

IуйрIйна итт сахьат даьлча наха хьалъюз майда. Октябра деза цIей даькъала дувцаш, МалгIабика района къахьегамхошта шоай дезача цIейна накъабоагIаш даьхача къахьегама толамех лаьца къамаьл ду КПСС МалгIабика горкома хьалхарча секретара Д. П. Саькоевс.

Октябра цIей дезде баькхараштa юкъе хьалха трибуна хьалхашка гIолла тIехбоал школайи профессионально - технически училищайн дешархой. Церна тIехьа боагIа цхьоалагIча, шоллагIча, кхоалагIча промыслай мехкдаьттахой. Итт бетта план ханал хьалха кхоачаш а яь, планал совгIа эзараш тоннаш мехкдаьттех гази яьккха хилар хьахойташ рапорташ дахь цар. Церна тIехьа гучабоал лаьттан чекаш тохкаш боли бурувдеттарии.

Района колхозаштен совхозаштен юкъе хьалха боагIа «Кавказ» яхача колхоза ахархой. Социалистически яхье хьалхара моттиг яккхарах цунна еннай КПСС МалгIабика горкомен горисполкомен карара кара тела ЦIе байракх. Демонстрацие дакъа лоацаш ба «Алханчуртский», «Ингушский» совхозий къахьегамхой.

НАЬСАРЕ

Сийлахь - боккхача Октябра 51 шу дузэ ди дезде арабаьннабар района беррига къахьегамхой, дешархой.

...IуйрIйна итт сахьат даьннад. Демонстраце арадаьннад дукха адам. КПСС райкома хьалхашкарча майдан тIа гIолла чакхъоал тайп - тайпарча лозунгашца, плакаташца хоза кийчъяь колоннаш. Байракхаш лелаерий колоннас хьеелл демонстраци.

Дикача къахьегама толамашца накъабаьккхаб Октябра цIейна автотранспортни предприяте болхлой. Церна еннай КПСС райкомен райисполкомен карара кара тела ЦIе байракх. Дика къахьийгад «Экажевский» совхоза кхаш леладераша а. Планах 1500 тоан жара ца йоагIача 1543 тоан хьажкIа дIачуеннай цар пачхьалкхена. ХIаьта Угурчиев звеньевой волча кхоалгаш лелаерий звеное шай цIи ерригача районе дIахезийтай.

Дика къахьийгад укх шера «Октябра 40 шу» совхоза болхлоша а.

Цу тайппара цо-шоай толамех рапорташ телаш трибуна юкхе гIолла тIехбувлар Наьсарен района предприятей а юртбоахама а къахьегамхой.

Демонстраци чакхьинначул тIехьагIа районни культура ЦIагIа, юрташкарча клубашка дездир шоай цIей районе бахача наха.

Н. СМИРНОВ.

ШАЬЛА

Района ерриге юрташ сиина хозаи дувхар дийха яр Шаьла а. Улицаш лепаш шерр цIе байракхаш, массе а метте дек зовне илеш, сакъердаме ашараш. Доккхал ле йиш йолаш да митиге гулбеннача района къахьегамхой рапорташ. Дезача денна дика къахьегама совгIаташ кийчдаьд шаьлахоша. Сийлахь-боккхача Октябра шоллагIча ах бIаь шера хьалхара шу беркате хилар царна. Ханал хьалха кхоачашъяьй пачхьалкхенга ялат, шура, шекара свекла йохкара планаш. Къаьстта дика толамаш карагIдаьннад Ленина, КПСС XX партсъезда, Куйбышева цIергIча колхозашта.

Гулбеннараша моршал хоатташ дезача цIейна хетаьь митинг хьайийлар КПСС Шаьла райкома хьалхарча секретара нов. Осмаева.

Шаьла райисполкома председатела нов. Баснакаева яь доклад безаме тIаийцар митинге гулбеннараша.

Района къахьегамхошка моршал хоатташ, цар цIей даькъала дувцаш къамаьлаш дир «Пишемаш» завода бригадира Д. Бисултанова, Шаьларчу юкъерча школа хьехархочо Л. Жабраилова, № 5 йолча ПМК кертерча инженера А. Николаева.

М. АБУКАРОВ.

ГУДЕРМЕС

Хоза кийчъь яр город. IуйрIйна итт сахьат даьлале хьалийнзар яух улицаш демонстраце арабаьннача къахьегамхоша.

Демонстраци хьалл № 24, 8 йолча училищай дешархошен, хьехархошен. Церна тIехьа майдан тIа йовл города юкъерча школай дешархойн хьехархойн колоннаш.

Цу дийнахьа хиннача демонстраце Сийлахь-боккхача Октябра гIулакхе шоаш тешаме хилар, дай сийлен гIулакхаш дага а кхоабаш уж дIахо шоаш дегIадоаладергхилар хьахьекхар кагирхоша.

Машиннашъяхой колоннаш керте латтар Сийлахь-боккхача Октябра сийна яьржача яхье котъяьнна машиннашъяь № 15 йолча дистанце коллектив. Дика къахьегама толамаш даьхарах города сийлен Доска тIа дIа а язъеш КПСС горкомен горисполкомен карара кара тела ЦIе байракх еннай цунна.

Юртбоахама къахьегамхой колоннана хьалха боагIа «Гудермесский» совхоза къахьегамхой. Укх тIеххьарча массехк шера районе хьалхе лелаеш я из совхоз.

Дуне тIа ийсло, вошал, доттагIал хестадеш дир демонстранташа даьхьа хиина лозунгаш, транспаранташ.

ЛадувгIа, хьажа

РАДИО
12 ноябре

6.30 — Нохч-ГIалгIайчен лаьттадехкархе (эрсий метталa). 6.45 — Ашараш. 6.55 — Хьиамм. 6.58 — Ха оттарах бола хоам. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий» «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.30 — Москва. 8.15 — «Сердало» газета обзор. 8.25 — Иллеш оал Вовла Клаудиос. 8.45 — Партейни болхьатур трибуна (нохчий метталa). 9.00 — Москва. 16.00 — Передачий программа. 16.05 — «Къона тIехье» (гIалгIай метталa). 16.20 — Ашараш. 16.30 — Цу денош сай довреддир (нохчий метталa). 16.45 — Керда хоамаш (гIалгIай метталa). 17.00 — Моттигерча авторий ашараш. 17.30 — «Вай индустриальни мохк» (эрсий метталa). 17.45 — Грозне бIаь дийнахьа гIон хинна 50 шу дизарта. 18.00 — Керда хоамаш (нохчий метталa). 18.15 — Керда хоамаш (эрсий метталa). 18.30 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ
12 ноябре

18.00 — Телевизиони керданараш (нохчийн эрсий метталa). 18.30 — Турсенов 100 шу дузача денна хетаъ программа. 20.10 — Шоана, бераш! 20.30 — Юртара вахар (нохчий метталa). 21.00 — Киножурнал. 21.10 — Дуьнен мехкашта юкъе латтача хьалах доах къамаьл. 21.20 — Передачий программа. 21.25 — «Евгений Урбанский» яха художественни фильм.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (5-гIа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-00; редактора зам.—3-38-11; белхахошта секретара—3-34-38; партейни вахарех, культурех, промышленностен отделий—3-42-30; юрта боахамех кехатий отделий—3-42-38.
АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (5-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-00; зам. редактора—3-38-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-38.
«Грозненский рабочий» издательстве типографи. Революци проспект, 7/34.
Типография из-ва «Грозненский рабочий». Проспект Революции, 7/34.
СФ04411. Заказ № 4806.